

bavoeuropoort
specialist in psychiatrie

Jaarrekening 2016
Bavo Europoort B.V.

INHOUDSOPGAVE		Pagina
	Bestuursverslag	3
1.1	Jaarrekening 2016	
1.1.1	Balans per 31 december 2016	14
1.1.2	Resultatenrekening over 2016	15
1.1.3	Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling	16
1.1.4	Toelichting op de balans per 31 december 2016	23
1.1.5	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	29
1.1.6	Toelichting op de resultatenrekening over 2016	30
1.2	Overige gegevens	
1.2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	37
1.2.2	Nevenvestigingen	37
1.2.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	37

BESTUURSVERSLAG

Het bestuur van Bavo Europoort B.V. biedt hierbij haar jaarverslag aan voor het boekjaar dat geëindigd is op 31 december 2016.

Aanvullende informatie is beschikbaar in het Jaarverslag 2016 van de Parnassia Groep, waarvan de vennootschap deel uitmaakt.

1. Algemene informatie

Oprichting

Bavo Europoort B.V. werd per 30 juni 2008 opgericht door de Stichting Parnassia, door middel van afsplitsing in het kader van de juridische herstructurering van het concern. Daarvóór was Bavo Europoort een zorgbedrijf binnen het concern zonder eigen rechtspersoonlijkheid.

De statutaire vestigingsplaats is Den Haag.

Doelstelling

De statutaire doelstelling van de vennootschap is het geven van kwalitatief verantwoorde en resultaatgerichte behandeling, verpleging, verzorging, begeleiding en huisvesting van personen die om enigerlei reden hulp behoeven op het gebied van de psychomedische of psychiatrische zorg in de breedste zin, alsmede van daarmee verband houdende hulp en voorzieningen.

Kernactiviteiten en werkgebied

Binnen Bavo Europoort behandelen wij mensen met een Ernstige Psychiatrische Aandoening (EPA), mensen met depressie ontstaan op latere leeftijd, mensen met geheugenproblemen en mensen met Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH). Kenmerkend voor al onze patiënten is dat zij niet alleen een psychiatrische kwetsbaarheid hebben, maar ook problemen op meerdere levensgebieden, bijvoorbeeld op het gebied van lichamelijke gezondheid, op maatschappelijk gebied, of middelenmisbruik. Deze problemen beheersen hun leven en zijn van grote invloed op het (psychisch) herstel. Wanneer hulp echt nodig is en deze door de patiënt geweigerd wordt, kan er sprake zijn van bemoeizorg of dwang. De hulpverleners van Bavo Europoort zijn bij uitstek getraind om in deze ingewikkelde situaties onze patiënten diagnostiek en behandeling volgens de laatste richtlijnen aan te bieden. Zij verliezen daarbij de (soms zeer) ingewikkelde problemen, niet uit het oog. Zij doen dit niet alleen met de patiënt. Zij betrekken daarbij zoveel mogelijk de naasten. De complexiteit zien wij als een uitdaging die onze medewerkers dagelijks met onze patiënten aangaan. Zij doen dit op professionele wijze, gebruiken daarbij hun creativiteit en zijn daarbij gericht op het herstel van onze patiënten.

Wij streven er naar dat de patiënt zo lang mogelijk in zijn eigen omgeving verblijft en dat de behandeling zo kort mogelijk duurt. Soms is een opname (vrijwillig of gedwongen) in één van onze klinieken nodig. Bij voorkeur zo kort mogelijk, maar zo lang en intensief als noodzakelijk. In samenwerking met Reakt B.V. en andere partijen in de regio is een uitgebreid assortiment activiteiten op het gebied van dagbesteding en arbeidsparticipatie beschikbaar.

Afhankelijk van de behoefte van de patiënt bieden we vanuit onze woonvoorzieningen beschermd of begeleid wonen.

Mensen die zorg mijden, zoeken wij op. De ggz teams, die werken met de FACT methode, zullen die mensen die niet zelf om zorg vragen, maar dit wel nodig hebben, proberen te verleiden tot het aanvaarden van hulp.

De patiënten van Bavo Europoort profiteren van een breed zorgaanbod, opgezet volgens de meest actuele inzichten. Hiervoor is een speciaal zorgprogramma geschreven. Wij zijn actief op alle levensgebieden, in het integraal behandelplan komen deze onderwerpen aan de orde: psychiatrie, middelengebruik, somatiek, ADL (Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen), sociaal functioneren, financiën, justitie, wonen, arbeid, scholing, daginvulling en zingeving.

Uiteraard werken wij nauw samen met andere zorgbedrijven van de Parnassia Groep, bijvoorbeeld met PsyQ, rondom de hulpverlening aan mensen met een persoonlijkheidsstoornis.

Het werkgebied van Bavo Europoort omvat Rotterdam-Rijnmond en de Zuid-Hollandse Eilanden. Inclusief de woonlocaties hebben wij 33 locaties in 10 gemeenten.

Bavo Europoort was ultimo 2016 werkzaam in de zorgkantoorregio's Rotterdam en Zuid-Hollandse Eilanden.

Groepsverhoudingen en juridische structuur

Bavo Europoort B.V. behoort tot de Parnassia Groep. Aan het hoofd van deze groep staat de Stichting Parnassia te Den Haag. De jaarrekening van Bavo Europoort B.V. is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening 2016 van Parnassia Groep B.V.

Organisatiestructuur

Bavo Europoort is opgebouwd uit zorglijnen en ondersteunende diensten.

De zorglijnen zijn op 1 januari 2016:

- Ambulante Behandeling en Begeleiding (ABB);
- Klinische Behandeling en Begeleiding (KBB) en Acute Psychiatrie (AP);
- Neuropsychiatrie/Niet-aangeboren Hersenletsel;
- Ouderen;
- Wonen.

Medio 2016 is de naamgeving van de samenvoeging van KBB en AP aangepast naar Spoedeisende en Klinische Psychiatrie (S&KP). Alle zorglijnen worden dual aangestuurd. Dit betekent dat aan de zorglijn leiding wordt gegeven door een manager Zorg en een manager Bedrijfsvoering. Uitzonderingen daarop vormen de zorglijn Wonen, hieraan wordt leiding gegeven door een integraal manager, en de zorglijn S&KP. De zorglijn S&KP, wordt aangestuurd door een manager bedrijfsvoering en twee managers zorg; één voor het klinische deel en één voor het acute deel.

BESTUURSVERSLAG

Organisatiestructuur (vervolg)

De ondersteunende diensten zijn georganiseerd in het stafbureau. De afdelingen staan in dienst van de zorg.

Het doorvoeren van de principes van herstelgericht organiseren (zie hieronder) leidde tot aanpassing van de organisatiestructuur. Bij Bavo Europoort kwam dat in 2016 vooral tot uitdrukking in het, daar waar mogelijk, niet vervangen van vertrekkende leidinggevenden. Dit leidde tot een grotere span of support in de directe aansturing van teams bij een aantal zorglijnen.

Bestuur en aandeelhouder

Het bestuur van de vennootschap werd in 2016 gevormd door:

- de Parnassia Groep B.V. (bestuurder A);
- een natuurlijk persoon (bestuurder B).

De aandelen van de vennootschap worden voor 100% gehouden door PG Zorgholding B.V., waarvan Parnassia Groep B.V. 100% aandeelhouder is. Aldus strekt het toezicht door de Raad van Commissarissen in de Parnassia Groep zich uit tot Bavo Europoort B.V. De Parnassia Groep beschikt over een reglement Corporate Governance, dat volledig voldoet aan de landelijk geldende Zorgbrede Governancecode.

Bestuurder B is statutair eindverantwoordelijke voor het functioneren van het van de vennootschap uitgaande zorgbedrijf. Gedurende het verslagjaar was mevrouw M. van Duijn bestuurder.

De statutair bestuurder B vormt samen met de directeur zorg en de directeur bedrijfsvoering het directieteam, waarvan de bestuurder de voorzitter en enig beslissingsbevoegde is.

Om de samenhang binnen de Parnassia Groep, waarvan Bavo Europoort deel uitmaakt, te bevorderen en te bewaken, maakt de bestuurder deel uit van de Bestuursraad, de vergadering van Raad van Bestuur en bestuurders van de zorgbedrijven.

Het bestuur van de vennootschap telt één natuurlijke persoon; op het niveau van de Parnassia Groep wordt voldaan aan het wettelijk streefcijfer inzake de verhouding vrouwelijke-mannelijke bestuurders.

Toelatingen

De WTZI-toelating voor de door Bavo Europoort B.V. verleende zorg wordt beheerd door Parnassia Groep B.V. Door middel van een systematiek van 'getrapte' uitbestedingsovereenkomsten is gewaarborgd dat de beheerder van de toelating zijn verantwoordelijkheid voor de geleverde zorg kan nakomen.

Parnassia Groep B.V. heeft een overeenkomst tot uitbesteding van zorg met PG Zorgholding B.V.

PG Zorgholding B.V. heeft op zijn beurt een overeenkomst tot uitbesteding van zorg met Bavo Europoort B.V.

Medezeggenschapsstructuur

Medezeggenschap patiënten

Bavo Europoort B.V. kent een cliëntenraad op basis van de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen (WMCZ). De cliëntenraad heeft een vertegenwoordiging in de Concerncliëntenraad (CCR) van de Parnassia Groep.

Bavo Europoort B.V. kent een ondernemingsraad op basis van de Wet op de Ondernemingsraden (WOR). De ondernemingsraad heeft een vertegenwoordiging in de Centrale Ondernemingsraad (COR) van de Parnassia Groep.

Bedrijfsvoering

Bavo Europoort bestuurt de organisatie op basis van de integrale besturing & controlcyclus van de Parnassia Groep en de bijbehorende werkwijze en instrumenten. Risicomanagement neemt hierin een centrale plaats in.

De diverse bedrijfsvoeringsprocessen worden ondersteund vanuit de ondersteunende bedrijven van de Parnassia Groep (Parnassia Academie, Service Centrum, Vastgoed) en de groepsstaf. In 2016 is de ontwikkeling naar zelforganisatie ('herstelgericht organiseren') verder doorgezet. Daarbij worden onder meer taken op het gebied van bedrijfsvoering (kwaliteit, registratie, financieel, HR, relatiebeheer) meer en meer belegd bij teamrolhouders in de zorgteams. Zij worden hierbij ondersteund door teamadviseurs vanuit de gezamenlijk georganiseerde ondersteunende diensten van de Parnassia Groep. Teams en teamleden hebben sinds 2015 t.b.v. sturing op de eigen resultaten de beschikking over onder meer een eigen dashboard en een registratiemonitor.

De inkoop van goederen en diensten van externe leveranciers vindt overwegend plaats op basis van raamcontracten, afgesloten door de groep.

Kwaliteitsbeleid algemeen

Bavo Europoort maakt, als onderdeel van de Parnassia Groep, geen onderscheid tussen beleid, kwaliteitsbeleid en veiligheidsbeleid.

Immers, de effectiviteit van ons beleid staat of valt met de kwaliteit van onze bedrijfsprocessen; zowel van het primaire proces (ons zorgaanbod) als van de ondersteunende bedrijfsprocessen. De algemene ontwikkelingen binnen de Parnassia Groep op het gebied van kwaliteitsmanagement, veiligheid, en administratieve organisatie vonden in het verslagjaar ook toepassing binnen Bavo Europoort.

Wat betreft de kwaliteit van zorg werkt de groep met een kwaliteitskader waarin 3 kernaspecten worden onderscheiden:

herstelondersteunend en op maat; professioneel; veilig. Zie hierna onder Patiëntenzorg.

BESTUURSVERSLAG

Meerjarenbeleid

Bavo Europoort werkt haar beleid uit binnen de strategische kaders van de Parnassia Groep, alsmede op basis van haar groepsvisie en kernwaarden.

Bavo Europoort geeft hieraan meer specifiek invulling door middel van de volgende missie: Bavo Europoort helpt mensen met ernstige psychiatrische problemen de kwaliteit van hun leven te verbeteren. Wij bieden specialistische psychiatrische behandeling en begeleiding met aandacht voor alle levensgebieden. Alle behandeling en begeleiding die Bavo Europoort biedt, heeft als doel dat de patiënt weer grip op zijn leven krijgt. Onze deskundige medewerkers gaan uit van de kracht, mogelijkheden en wensen van de patiënt en zijn naasten. Wij bieden onze behandeling en begeleiding zo dichtbij en zo kort mogelijk en zo lang en intensief als noodzakelijk.

Daarnaast wil Bavo Europoort een maatschappelijke bijdrage leveren. Door zelf initiatief te nemen en door intensieve samenwerking met andere partijen streven we er naar de leefomgeving te verbeteren en in het bijzonder die van onze patiënten.

Het jaar 2016 was voor Bavo Europoort het derde jaar van haar bedrijfsplan 2014-2016 "Een andere instelling 2 – Bavo Europoort, dat zijn wij!". Daarin heeft Bavo Europoort uitwerking gegeven aan het algemene beleid van de Parnassia Groep, beschreven in het bedrijfsplan van de groep.

We willen de zorg zowel doeltreffender als doelmatiger maken door het slim combineren van drie principes:

- ziekte voorkomen, of er zo vroeg mogelijk bij zijn om verergering te voorkomen;
- de zorg zoveel mogelijk dicht bij de patiënt aanbieden, samen met anderen;
- de zorg zo kort en licht als verantwoord, en langer en zwaarder indien nodig.

In het bedrijfsplan 2014-2016 wordt deze ontwikkeling doorgezet, in het kader van het speerpunt 'Onze hulpverlening eerder, dichterbij, en zo mogelijk korter en lichter'. De twee andere speerpunten voor de komende drie jaar zijn 'Patiënten die ons van harte aanbevelen' (onder meer gericht op herstelondersteunende zorg) en 'Het versterken van onze verbinding en ons partnerschap'.

Externe ontwikkelingen

In het Jaarverslag 2016 van de Parnassia Groep komt een aantal belangrijke landelijke ontwikkelingen aan de orde waaronder de transities van de kinder- en jeugd-ggz, de Wmo en de Wlz.

Bavo Europoort heeft in 2016 op deze/zulke ontwikkelingen als volgt ingespeeld.

- In Rotterdam is er in samenwerking met de gemeente en de vijf grootste zorgaanbieders, waaronder Bavo Europoort, een project gestart om 100 patiënten te volgen door de keten van voorzieningen. Een uniek project waarin medewerkers van gemeente en aanbieders met elkaar de trajecten en de tijdspaden volgen, knelpunten samen oplossen en waar nodig bestuurlijk escaleren. Het doel is om in beeld te krijgen welke structurele belemmeringen er opgelost moeten worden en al doende lerend te zijn door samen te werken buiten de reeds georganiseerde wegen. De gemeente heeft ook ambtelijk de verbinding over de portefeuilles van wethouders heen gelegd, dus zowel de clusters zorg, als werk en inkomen als stedelijke vernieuwing zijn betrokken. Eind januari 2017 is de pilot 100 geëvalueerd. Er komt een plan ten aanzien van de implementatie en de borging van de opgedane ervaringen.

Verwarde personen

- De gemeente Rotterdam is regiehouder van het regionale plan van aanpak verwarde personen. In een regionale bestuurlijke conferentie is besloten tot een regionaal aanjaagteam. In alle gremia die hierop actief zijn is Bavo Europoort vertegenwoordigd. Antes en Bavo Europoort willen gezamenlijk optrekken rondom de zorg- en dienstverlening aan deze groep mensen. Hierbij richten wij ons niet alleen op wat wij al bieden, maar ook op wat wij als hiaten signaleren.
- Bavo Europoort is in september gestart om in samenwerking met het CVD in het crisiscentrum het meldpunt verwarde personen buiten kantoortijden te bemensen. Dit meldpunt is onderdeel van het plan van aanpak verwarde personen van de gemeente Rotterdam. De gemeente financiert de personele inzet.
- In het verlengde van het plan van aanpak verwarde personen in de regio Rotterdam is er een project rondom verbetering van ambulance vervoer van patiënten in de regio Rijnmond en Zuid-Holland zuid gestart. Om de aard van en het aantal meldingen van verwarde personen (bij de politie) in kaart te brengen is een pilot gestart met de aanwezigheid van hulpverleners in de meldkamer. Er is een brede stuurgroep ingesteld waaraan gemeente, instellingen, ambulance diensten, politie en zorgverzekeraars deelnemen onder voorzitterschap van de gemeente. De uitkomsten van de pilot zullen in het eerste kwartaal van 2017 leiden tot een plan waarbij passende zorg en op basis daarvan passend vervoer doelstellend zijn.
- Door Antes, Bavo Europoort en Fivoor is een gezamenlijk voorstel richting gemeente geformuleerd voor klinische behandeling met beveiliging voor de doelgroep "moeilijk plaatsbare patiënten". Een eerste presentatie van dit gezamenlijk plan is positief ontvangen. Het plan is inmiddels ook besproken met zorgverzekeraars en wordt meegenomen in de ontwikkelingen in het kader van de verwarde personen. Onder begeleiding van Berenschot vindt een nadere uitwerking plaats op welke wijze de klinische behandeling aan deze groep in de regio Rijnmond het beste vorm kan krijgen. De gemeente is overtuigd van bovenstaande aanpak en probeert ook landelijk dit thema op de kaart te zetten.

BESTUURSVERSLAG

Rotterdamwet

- In 2016 heeft veel overleg plaatsgevonden met de gemeente Rotterdam en de andere aanbieders op het terrein van beschermd wonen, omdat de Rotterdamwet ook van toepassing verklaard was op een aantal van de beschermde woonvormen, waardoor het in bepaalde wijken van Rotterdam niet meer mogelijk was gehuisvest te worden (langdurige binding met Rotterdam en eisen aan inkomen). Gelukkig heeft het overleg ertoe geleid dat voorzieningen waar sprake is van geïndiceerde begeleiding met verblijf, buiten het toepassingsbereik vallen van de Verordening toegang woningmarkt en samenstelling woningvoorraad. Dit betekent dat onze cliënten voor het verblijf in deze voorzieningen in aangewezen gebieden in het kader van de Rotterdamwet geen huisvestingsvergunning nodig hebben. Deze voorzieningen onderscheiden zich van wonen (met geïndiceerde begeleiding), waarvoor wel de vergunningsplicht geldt, op grond van de aanwezigheid van toezicht en het in beginsel tijdelijke karakter van het verblijf.

In 2017 zal zoals hierboven aangegeven ingezet worden op alle activiteiten in het kader van verwarde personen. Daarnaast is een belangrijk thema waar wij ons op richten de inkoop van zorg door de gemeente Rotterdam voor 2018 die middels aanbesteding zal plaatsvinden met een contractduur van drie jaar.

- In september 2014 hebben Antes en de Parnassia Groep bekend gemaakt te willen fuseren. Na het nemen van het voorgenomen besluit tot fusie is het formele adviestraject gestart. Na goedkeuring van de medezeggenschapsraden is er een formeel verzoek gegaan naar de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) over het voorgenomen besluit. De NZa heeft de in de wet voorgeschreven fusietoets uitgevoerd en is in april 2015 tot een positief oordeel gekomen. In oktober 2015 is de definitieve melding tot voorgenomen fusie bij de ACM ingediend. Half juni 2017 heeft de ACM toestemming gegeven aan Antes en Parnassia Groep om de fusie door te zetten. Na een lang en zorgvuldig traject van de ACM worden nu verdere stappen gezet om het traject van de juridische fusie te kunnen starten. Antes en de Parnassia Groep willen samen verder gaan vanuit de overtuiging dat dit de zorg voor mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen en ouderen in de regio Rijnmond zal verbeteren. Hierdoor ontstaat er een betere afstemming en kan de zorg gerichter opgezet en ingericht worden. Bundeling van kennis, expertise en bedrijfsvoering kan zorgen voor de benodigde slagkracht in een tijd waarin het aankomt op verandervermogen en het vraaggericht organiseren van de zorg. De vraag naar behandeling van mensen met ernstig psychiatrische aandoeningen, verslaving en ouderen die kampen met psychiatrische problemen zal de komende jaren toenemen. De groeiende kloof tussen zorgvraag en zorgaanbod in de regio Rotterdam-Rijnmond is voor Antes en de Parnassia Groep de directe aanleiding geweest de meerwaarde van een samengaan te onderzoeken. Om ondanks de bezuinigingen die de komende jaren moeten plaatsvinden een sluitend netwerk van ggz teams voor volwassenen en ouderen en specialistische voorzieningen te behouden in de regio Rijnmond, is een naadloze samenwerking tussen beiden een vereiste.

Interne ontwikkelingen

Een dominante ontwikkeling in 2016 was de beweging naar 'Herstelgericht organiseren'. De Parnassia Groep zette deze in 2013/2014 in gang om nog meer verantwoordelijkheid en beslissingsbevoegdheid zo dicht mogelijk bij teamleden te leggen, om daarmee professionals optimaal de ruimte te bieden om te werken in 'zelforganiserende teams', op basis van eigen kracht en verantwoordelijkheid.

Stapsgewijs gaan teams in enkele jaren over op het werken volgens de ontwikkelde principes van zelforganisatie.

In 2016 werden zowel in de groep als in Bavo Europoort grote stappen daarin gezet. Wat betreft Bavo Europoort verdienen de volgende stappen vermelding.

Eind 2016 zijn alle teams gestart met herstelgericht organiseren of hebben hier voorbereidingen voor getroffen. De meeste teams hebben een leidinggevende op afstand, een beperkt aantal teams functioneert zonder leidinggevende.

In de aanpak en de communicatie hebben we meer de nadruk gelegd op het doel dat we door middel van herstelgericht organiseren willen bereiken: herstelondersteunende zorg. In bijna alle teams zijn nu ervaringsdeskundigen/hersteldeskundigen werkzaam. Daarnaast worden medewerkers gestimuleerd de herstelondersteunende trainingen te volgen die bij de Parnassia Academie beschikbaar zijn.

Het directieteam, de managers en de teamleiders hebben de leerlijn herstelgericht organiseren gevolgd.

In 2017 zijn alle teams herstelgericht georganiseerd. Daarnaast ontwikkelen zij, in afstemming met de zorglijn, een eigen visie op herstelgerichte zorg. Er zal meer uitwisseling van kennis, ervaringen en geslaagde werkwijzen plaatsvinden tussen teams. De werkwijzen en kaders zullen worden beproefd, aangescherpt en bijgesteld. Herstelondersteunende zorg en herstelgerichte zorg zullen meer bottom up worden vormgegeven.

Algemeen beleid verslagjaar

Hoofddoelstelling van Bavo Europoort voor de jaren 2014-2016 is in het kader van het beleid van de Parnassia Groep: Onze patiënten beter behandelen tegen lagere kosten.

Dat doet de groep door gedurende deze jaren in te zetten op de volgende speerpunten:

1. Patiënten die ons van harte aanbevelen met name door:
 - 1a vragen wat er voor deze patiënt echt toe doet, en daarnaar handelen;
 - 1b het (verder) ontwikkelen/doorvoeren van herstelondersteunende zorg.

BESTUURSVERSLAG

Algemeen beleid verslagjaar (vervolg)

2. Onze hulpverlening eerder, dichterbij, en zo mogelijk korter en lichter met name door:

- 2a uitbouwen en invoeren van vroegdetectie en -interventie;
- 2b een groter gedeelte van ons werk in de basis-ggz;
- 2c ggz-teams in de wijk voor patiënten met ernstige psychiatrische aandoeningen;
- 2d beddenreductie;
- 2e communicatietechnologie in behandeling en ondersteuning van patiënten;
- 2f nazorg en terugvalpreventie.

3. Het versterken van onze verbinding en ons partnerschap.

Wat betreft het laatste speerpunt zijn de eerder vermelde ontwikkelingen op het gebied van herstelgericht organiseren van groot belang. Andere belangrijke doelstellingen/inspanningen/resultaten van Bavo Europoort komen aan de orde in de navolgende paragrafen.

Patiëntenzorg

Bavo Europoort verleent haar patiëntenzorg binnen de kaders van het algemene beleid van de Parnassia Groep. Vertrekpunt is de Groepsvisie. Herstelgericht denken en (be)handelen is daarin een belangrijke rode draad.

Voor Bavo Europoort waren in het verslagjaar de belangrijkste specifieke resultaten op het gebied van (kwaliteit van de) patiëntenzorg:

Ambulantisering

Passend bij het resultaat conform het bedrijfsplan: "Onze hulpverlening eerder, dichterbij, en zo mogelijk korter en lichter" zijn in 2016 opnieuw 10 bedden gereduceerd bij de zorglijn S&KP. Om de behandeling en begeleiding in toenemende mate ambulant aan te bieden is Intensieve Behandeling Thuis (IBT) uitgebreid met een tweede team. Op beide oevers van de Maas is nu een team actief. Om klinische en ambulante behandeling beter op elkaar te laten aansluiten is er verder voor gekozen de managers zorg van de ambulante en klinische zorglijnen voor volwassenen van plaats te laten wisselen. Op die manier kunnen zij de communicatie tussen de medewerkers van de zorglijnen verbeteren, onder andere door de kennis over de werkwijzen van de andere zorglijn op hen over te brengen.

Trainingshuis

Als gevolg van het korter opnemen van patiënten blijkt dat de stap tussen een klinische voorziening en een beschermde woonvorm te groot is voor sommige patiënten die op de kliniek uitbehandeld zijn. Om de woonvaardigheden aan te leren die zij missen om in een beschermde woonvorm in aanmerking te komen, hebben we een trainingshuis opgestart. De bewoners worden begeleid door woonbegeleiders en zij hebben een ambulante behandelaar.

Uitbreiding extramuraal woonbegeleiding en beschermd wonen

Er is, mede als gevolg van het korter opnemen van patiënten, een toenemende vraag naar extramuraal woonbegeleiding en beschermd wonen voorzieningen. In 2016 is de formatie voor extramuraal woonbegeleiding uitgebreid. Daarnaast zoekt Bavo Europoort naar locaties om het aantal plaatsen dat beschikbaar is voor beschermd/begeleid wonen uit te breiden.

Continu patiënttevredenheidsonderzoek

In 2016 is de uitvoering van het patiënttevredenheidsonderzoek gecontinueerd en opgeschaald. Het onderzoek is drie keer uitgevoerd, waarvan de eerste keer als pilot bij slechts een aantal afdelingen. Bij elke nieuwe ronde hebben meer teams en patiënten meegedaan. In 2016 hebben in totaal 2.040 patiënten aan het onderzoek meegedaan. De uitkomsten van het onderzoek zijn goed te noemen. Ca. 85% van de ondervraagde ambulante patiënten en mensen die bij ons wonen, beveelt behandeling bij Bavo Europoort aan bij familie of naasten. Voor klinische patiënten, die vaak gedwongen worden opgenomen, is dat ca. 60%.

De uitkomsten op alle vragen zijn op teamniveau beschikbaar. Na elke ronde bekijken de medewerkers aan de hand van de uitkomsten wat zij kunnen verbeteren om de tevredenheid van patiënten te verhogen.

Brandveiligheid

Naast een aantal bouwkundige aanpassingen in klinieken zijn maatregelen genomen en worden afspraken gemaakt ten behoeve van de brandveiligheid.

De aanpassingen zijn uitgevoerd conform de eisen van de brandweer.

Resourcegroepen (RACT)

Negen ambulante teams zijn aangehaakt bij de ontwikkeling van resource groepen. RACT is een model waarin een stap verder gegaan wordt dan FACT als het gaat om eigen kracht en herstel door het inzetten van een totaal netwerk van zorg, behandeling, vangnet, sociale steun, etc.

KR8

Het KR8 aanbod is sterk herstelgericht en is gemaakt voor de meest kwetsbare doelgroep ter voorkoming en verkorting van de klinische opname. De resultaten van het eerste (onderzoeks)jaar zijn dusdanig positief dat de insteek is om het aanbod uit te breiden naar een tweede locatie.

Vroege Interventie Psychose (VIP)

Vanwege het succes van het VIP team dat in 2015 gestart is, is er in 2016 uitgebreid met een tweede team. Het aanbod levert een belangrijke bijdrage aan het afwenden van de ontwikkeling van een Ernstige Psychiatrische Aandoening (EPA).

BESTUURSVERSLAG**Onderzoek, opleiding en ontwikkeling**

Om onze ambities op het gebied van kwaliteit van zorg naar hoge professionele standaarden te verwezenlijken, maken we ons sterk voor wetenschappelijk onderzoek, het implementeren van nieuwe behandelmethoden, en het opleiden van (ook mogelijk toekomstige) medewerkers. Hierin wordt Bavo Europoort ondersteund door de Parnassia Academie en Consortium Psychiatrie Zuid-West Nederland. Bavo Europoort participeert in groepsbrede innovaties gerelateerd aan de eerder genoemde beleidspeerpunten, en die (deels) gefinancierd worden vanuit de groep.

Specifiek voor Bavo Europoort hebben we in 2016 een succesvol begin gemaakt met het invoeren van de gehele opleiding tot psychiater. Het is nu mogelijk om alle stages te doen die voor de opleiding nodig zijn, zowel voor de basisopleiding, als voor de aandachtsgebieden volwassenen en ouderen. Op onderzoekgebied is de werving van het Herstel Onderzoek succesvol afgerond en verwachten we in 2017 de resultaten hiervan te kunnen melden. Ook het onderzoek naar de effecten van betalen voor het accepteren van depot medicatie (M4M) is succesvol en met positieve resultaten afgerond, met tevens een prachtige publicatie in een top wetenschappelijk internationaal tijdschrift.

2. Financiële informatie en prestatie-indicatoren**Algemeen**

Het financieel beleid van Bavo Europoort B.V. komt tot stand in het kader van de begrotingscyclus van de Parnassia Groep. Voor een doeltreffend financieel management heeft Bavo Europoort een zo groot mogelijke verantwoordelijkheid voor haar eigen resultaten. Er wordt dan ook gewerkt met een integrale begroting waaraan alle baten en lasten zijn toegerekend. De begroting wordt vertaald naar afdelingsbudgetten voor de HGO teams en door de teams vertaald naar taakstellingen voor uren dienstverlening aan patiënten per medewerker. Daarmee, is onder andere ten behoeve van de verantwoording naar de financiers, de basis gelegd voor het kunnen toerekenen van kosten en baten aan de zorgproducten.

Omzet en resultaat

In 2016 heeft Bavo Europoort een omzet gerealiseerd van € 102,7 miljoen (2015: € 101,1 miljoen). Voor 2016 werd aanvankelijk een resultaat begroot van nihil. Het gerealiseerde resultaat 2016 bedraagt € 6,9 miljoen (2015: € 5,5 miljoen). De stijging van de opbrengsten ten opzichte van 2015 ad. € 1,6 miljoen wordt met name veroorzaakt door de stijging van de opbrengsten uit zorgprestaties, met name in de Zvw en de Wmo. Bij de Zvw wordt de stijging veroorzaakt door hogere tarieven 2016.

Daar tegenover stonden hogere lasten van met name personele kosten en de interne doorbelastingen. Bij de interne doorbelastingen vallen met name de concernbrede kosten en de doorbelastingen vanuit de ondersteunende diensten (DVO's) hoger uit. Bij de ondersteunende diensten betreft het een verschuiving van minder intern ingehuurd personeel naar een hogere DVO van ondersteunende diensten als gevolg van de invoering van HGO waarbij ondersteunende functies centraal zijn geplaatst om middels een centrale aansturing een proces verbetering door te voeren.

Volgende weerstandsvermogen is van belang gezien de toenemende risico's voor zorginstellingen en de steeds hogere eisen die banken en financiers stellen aan de financiële positie van zorginstellingen.

Conform het aandeelhoudersbesluit van 12 december 2016 heeft Bavo Europoort van het resultaat 2015 € 2,9 miljoen dividend aan de aandeelhouder PG Zorgholding uitgekeerd en is het restant ad € 2,6 miljoen toegevoegd aan de overige reserves als onderdeel van het eigen vermogen.

Het resultaat 2016 zal ten gunste van de overige reserves, als onderdeel van het eigen vermogen van het zorgbedrijf, worden gebracht. Na toevoeging van het resultaat 2016 ten gunste van het eigen vermogen bedraagt dit ultimo 2016 € 19,6 miljoen (2015: € 15,5 miljoen). Het eigen vermogen nam hiermee toe van 15,4% naar 19,1% van de omzet.

Het eigen vermogen bedraagt 55,5% van het balanstotaal (2015: 51,2%).

Bavo Europoort draagt uit haar resultaat bij aan het groepsvermogen, middels een dividendafdracht; daarnaast wordt eigen vermogen aangelegd, om dit in latere jaren weer te kunnen inzetten voor onder andere innovatie.

De ontwikkeling van het eigen vermogen en de voorzieningen is in het jaar 2016 als volgt:

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Eigen vermogen	Voorzieningen
Stand per 1 januari 2016	15.544	1.858
Bij: dotatie		1.228
Af: onttrekking en vrijval		-781
Bij: exploitatieresultaat 2016	6.908	
Af: dividenduitkering	-2.868	
Stand per 31 december 2016	19.584	2.305
<i>Bedragen x € 1.000</i>	1 januari 2016	31 december 2016
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jaar)	1.132	1.555
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jaar)	726	750

BESTUURSVERSLAG

Voornaamste risico's en onzekerheden

De Parnassia Groep B.V. is contracthouder voor de opbrengsten uit de Zvw, Wlz, Jeugdzorg, Wmo en justitiële gelden. Met een overeenkomst zijn deze contracten via PG Zorgholding B.V. uitbesteed aan de zorgbedrijven binnen de groep, waaronder Bavo Europoort B.V. De eventuele financiële effecten uit de generieke landelijke risico's en onduidelijkheden alsmede de registratie- en facturatiebepalingen voor wat betreft de inhoud van de verzekerde zorg en voortschrijdend inzicht ten aanzien van de feitelijke en terechte levering zullen volgens afspraak worden gedragen door Parnassia Groep B.V. en niet worden doorberekend aan Bavo Europoort B.V. Dit geldt ook voor eventuele financiële effecten vanuit oude jaren. De door de Parnassia Groep geconstateerde onzekerheden in de registratie en facturatie van DBC's worden niet als omzet van Bavo Europoort B.V. verantwoord.

In 2016 vroeg de splitsing van de activiteiten naar meerdere financieringsstromen opnieuw veel aandacht. Er is sprake van inkoop van zorg door verzekeraars (Zorgverzekeringswet) via specialistische DBC's, basis-GGZ-prestaties en door justitie via DBBC's en door de gemeenten in het kader van de zorg voor jeugdigen, Wmo alsmede de subsidieprojecten.

Zvw: DBC's, basis-GGZ-prestaties

De zorg binnen de Zvw wordt per verzekeraar ingekocht. Naast de landelijke regelgeving worden per verzekeraar specifiek afspraken gemaakt over onder meer de gemiddelde kosten van een behandeling en de duur van de klinische opname. Met ingang van 2016 maakt het 3e jaar klinisch verblijf onderdeel uit van de Zvw onder de noemer LGGZ, waar in 2015 het 2e jaar klinisch verblijf was toegevoegd aan de Zvw. Deze zorg kent een eigen registratie.

Sinds 2014 worden de contracten per verzekeraar per onderdeel (SGGZ, BGGZ, LGGZ) gemonitord. Aangezien de contracten met de verzekeraar zijn weerslag hebben over meerdere jaren houdt dit in dat in een kalenderjaar de contractrealisatie van meerdere schadejaren wordt gevolgd.

De AO en IB (interne beheersing) zijn aangepast aan de monitoring van deze contracten. Daarnaast is het zo dat het aantal registratie- en declaratieregels sinds 2014 is toegenomen.

Het bovenstaande kent een aantal complexe elementen:

- Met de afrekening op DBC's is ook het schadelastbegrip geïntroduceerd. Met de verzekeraars is een afspraak gemaakt voor het schadelastjaar 2016. Dit betreft de waarde van de DBC's en BGGZ-prestaties die zijn geopend in 2016. De betreffende DBC's en BGGZ-prestaties zijn voor een (beperkt) deel gesloten in 2016, het merendeel zal pas in 2017 worden gesloten en gefactureerd. De contractwaarde respectievelijk de waarde van de DBC's en BGGZ-prestaties dient toegerekend te worden aan twee boekjaren, voor deze toerekening zijn aanvullende analyses noodzakelijk.
 - In navolging van het bovenstaande wordt ook de zorg verleend op de in 2015 geopende DBC's deels verantwoord in het kalenderjaar 2015, deels in 2016. Verder vindt de finale afwikkeling van het schadejaar 2014 plaats in het kalenderjaar 2016. Dit impliceert dat ook de contracten van 2014 en 2015 in 2016 zijn gemonitord.
 - Substitutie tussen contracten van verschillende verzekeraars is niet mogelijk. Dit houdt in dat de overproductie bij de ene verzekeraar niet gecompenseerd kan worden met de onderproductie bij een andere verzekeraar, het zogenaamde snijvlakverlies. De contractafspraken wisselen per verzekeraar, dit maakt dat de AO en de IB hierop moeten worden afgestemd.
- Volgend op de contractafspraken gaat de verzekeraar de verleende zorg op steeds meer aspecten toetsen. Deze toetsing is verwoord in een controleplan, dat de GGZ aanbieder zelf uitvoert en waarover de GGZ aanbieder zelf rapporteert. In het kalenderjaar heeft de Parnassia Groep het zogenaamde 'zelfonderzoek' aangaande het schadejaar 2014 uitgevoerd.

Liquiditeit en financieringsbehoefte

Voor de liquiditeitsratio wordt de quick ratio (kortlopende vorderingen, inclusief liquide middelen ten opzichte van de kortlopende verplichtingen) gehanteerd. Voor 2016 bedraagt de liquiditeitsratio 2,52 (2015: 2,20).

De vennootschap maakt gebruik van financiering binnen Parnassia Groep. Het zorgbedrijf heeft geen eigen financiering met externe kredietverstrekkers. Voorts geldt dat er geen sprake is van afgeleide financiële instrumenten.

Nadere uitleg over posten in de jaarrekening

Onder de overige vorderingen neemt de post vordering groepsmaatschappijen het grootste aandeel in en is gestegen van € 28,1 miljoen naar € 33,2 miljoen en betreft de rekening-courantverhouding met de moedermaatschappij PG Zorgholding B.V.

De toename van de voorzieningen wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de dotatie ORT over vakantie verlof oude jaren. Daarnaast vormt de toename van de crediteuren de belangrijkste oorzaak van de toename kortlopende schulden.

3. Andere beleidsterreinen en niet financiële prestatie indicatoren

Personeel

Bavo Europoort voert haar personeelsbeleid binnen de kaders die daarvoor gelden binnen de Parnassia Groep. Belangrijke elementen hiervan zijn aantrekkelijk werkgeverschap, inspirerend leiderschap en flexibiliteit van organisatie en medewerkers. De groep volgt de CAO ggz. Er is sprake van één sociaal plan en een gezamenlijke interne arbeidsmarkt.

In lijn met het gevoerde beleid om de kosten per patiënt (verder) te verminderen zijn, daar waar mogelijk, aflopende contracten van indirecte medewerkers niet verlengd en niet opnieuw ingevuld. Daar waar deze wel werden ingevuld, werd er in eerste instantie gekeken naar geschikte herplaatsingskandidaten vanuit het zorgbedrijf en binnen de groep.

De medewerkers die als gevolg van de reorganisatie bij de zorglijn S&KP (beddenafbouw) herplaatsingskandidaat werden zijn, op twee na, allen herplaatst binnen de zorglijn of Bavo Europoort. Tegenover de reductie van indirecte formatie stond de groei van het aantal directe medewerkers, met name woonbegeleiders, als gevolg van de start van het trainingshuis Wonen. Daarnaast is het gelukt een aantal langlopende vacatures bij de zorglijn SK&P en Neuropsychiatrie/NAH en Ouderen in te vullen.

BESTUURSVERSLAG

Personeel (vervolg)

Per saldo betekende een en ander voor Bavo Europoort dat de personeelsformatie in 2016 is gestegen van 957 fte in 2015 naar 979 fte in 2016.

Het ziekteverzuim bedroeg in 2016 5,8%, een lichte daling ten opzichte van 2015 (6%). Uit de rapportage van de bedrijfsartsen blijkt dat ca. de helft van het langdurig verzuim wordt veroorzaakt door psychische klachten. Van de psychische klachten is ca. 50% werk gerelateerd. De belangrijkste werk gerelateerde factoren die in het oog springen zijn: werkdruk en problemen in de arbeidsverhoudingen. Medewerkers ervaren een toegenomen werkdruk, doordat er meer op productie wordt gestuurd. Daarnaast zijn zij meer tijd kwijt aan registratie en rapportage door de externe eisen die gesteld worden en ervaren zij een toename van taken, die met de invoering van herstelgericht organiseren dichter bij de werkvloer worden neergelegd. Ten slotte zorgt voor een aantal medewerkers de transitie naar ggz wijkteams ook voor druk en onzekerheid. In 2016 is een aantal workshops gegeven om het onderwerp psychische arbeidsbelasting meer onder aandacht te brengen en om op dat terrein meer te kunnen ondersteunen.

Belangrijke sturingsparameter is de omzet/productiviteit per medewerker. In 2016 is er wederom veel aandacht geweest voor de eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van de "uren dienstverlening aan patiënten" (udap), welke term wordt gehanteerd voor de productiviteit. Dat doen we door het maken van goede afspraken met de behandelaren individueel en met teams als geheel en het gezamenlijk monitoren van de voortgang. Essentieel hierin is dat de begroting in 2016 vanaf onderen is opgebouwd waardoor teams zich ook eigenaar voelen. In 2016 is de udap taakstelling op vele plaatsen behaald conform de taakstelling. Hierin heeft de nieuwe stuurinformatie van het dashboard geholpen.

Naar verwachting zal in 2017 deze manier van werken worden gecontinueerd en de eigen verantwoordelijkheid en regie van de teams verder worden uitgebreid, wat wordt versterkt door de start van diverse HGO teams.

Specifiek voor Bavo Europoort waren in het verslagjaar belangrijke andere resultaten met betrekking tot personeel:

- Medewerkertevredenheidsonderzoek (MTO).

De Bavo Europoort brede gemiddelde uitkomst van het MTO lag met een 6,7 een tiende lager dan in 2015. We zien dat medewerkers met name toenemende werkdruk ervaren. De uitkomsten per team zijn in het dashboard van het team inzichtelijk. De teams stellen zelf verbeterpunten op voor de zaken die binnen hun invloedssfeer liggen. Parnassia Groep breed is er aandacht voor vitaliteit van medewerkers en het omgaan met werkdruk.

Medewerkers zijn gehouden aan de algemene gedragscode van de Parnassia Groep, en aan de specifieke gedragsregels/-codes geldend voor hun beroepsgroep. De Parnassia Groep heeft een klokkenluidersregeling, opgesteld op basis van het model van de brancheorganisaties in de zorg (BoZ). De regeling voorziet in een onafhankelijke externe 'adviseur klokkenluider'. In 2016 is er één melding geweest waarop de regeling van toepassing was.

Huisvesting en milieu

De gebouwen waarin Bavo Europoort is gehuisvest, worden alle gehuurd van het vastgoedbedrijf van de Parnassia Groep, Vastgoed Beheer PG B.V. Duurzaamheids- en milieuaspecten spelen een belangrijke rol in het beleid ten aanzien van nieuwbouw, verbouw en het beheer van de gebouwen.

Een belangrijk element van het huisvestingsbeleid is het reduceren van het aantal vierkante meters in gebruik. De gebouwgebonden kosten van Bavo Europoort zijn in de jaren 2009 t/m 2016 afgenomen van 10,9% tot 7,6% van de omzet. Deze daling is hoofdzakelijk het gevolg van de afname van het aantal m² in gebruik. De dalende trend in de kosten voor huisvesting zal zich naar verwachting de komende jaren doorzetten.

Specifiek voor Bavo Europoort waren in het verslagjaar de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van huisvesting en/of milieu:

- De huur van de locatie Westblaak is opgezegd. In maart 2017 verhuizen de ambulante teams naar de locatie Mathenesserlaan.
- De huur van de locatie aan de Prins Constantijnweg is opgezegd met ingang van 1 april 2017. We hebben de begane grond en de eerste etage opnieuw gehuurd. Alle medewerkers krijgen een plek op de begane grond en de eerste etage.
- Het gebouw op de locatie Poortmolen dat als gevolg van de beddenafbouw leeg is komen te staan, is in gebruik genomen als Trainingshuis.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

De Parnassia Groep stelt in haar missie het verbeteren van de kwaliteit van leven van haar patiënten en de kwaliteit van de samenleving voorop. Werken volgens de principes van maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo) ligt direct in het verlengde hiervan. Dat geldt dus ook voor Bavo Europoort. Duurzame inzetbaarheid van personeel (*people*) vormt een kernelement van het HRM-beleid van de groep. Duurzaamheids- en milieuaspecten (*planet*) kwamen hierboven aan bod. Als maatschappelijke onderneming zonder winstoogmerk laten we alle opbrengsten direct of indirect ten goede komen aan (verbetering van) de patiëntenzorg (*profit*). Intensieve samenwerking met maatschappelijke partners staat voor Bavo Europoort hoog in het vaandel. Zie voor nadere toelichting op beleid en inspanningen van de groep op deze terreinen het Jaarverslag 2016 van de Parnassia Groep.

ICT

Bavo Europoort maakt gebruik van de informatie- en automatiseringssystemen van de Parnassia Groep. Belangrijke aandachtspunten in het ICT-beleid van de groep zijn ketenintegratie, informatiebeveiliging, en de ICT-architectuur. Het toenemende belang van ICT voor de diverse bedrijfsprocessen leidt tot een stijgende trend in de kosten voor ICT die zich naar verwachting de komende jaren zal doorzetten.

BESTUURSVERSLAG

4. Toekomst

Fusie ontwikkelingen Antes

Nadat eerder de NZa goedkeuring heeft gegeven, heeft de ACM half juni 2017 toestemming aan Antes en Parnassia Groep gegeven om de fusie door te zetten. Na een lang en zorgvuldig traject van de ACM worden nu verdere stappen gezet om het traject van de juridische fusie te kunnen starten. Bavo Europoort B.V. verwacht dat de fusie geen impact heeft op het personeel en de investeringen in 2017.

Investeringen

De investeringen van het zorgbedrijf bestaan alleen uit investeringen in inventaris. Verder zijn er geen significante investeringen te verwachten. Het zorgbedrijf maakt gebruik van de activa die de groep beschikbaar stelt en huurt deze in. Evenals in voorgaande jaren zal het zorgbedrijf voor 2017 geen vreemd vermogen via externe kredietverstrekkers aantrekken. De verwachting is dat voor 2017 geen extra eigen vermogen wordt aangewend.

Herstelplan

De Parnassia Groep heeft het zelfonderzoek inzake schadejaar 2013, zoals beschreven in het Plan van aanpak GGZ en het Onderzoek controles cGGZ 2013 uitgevoerd. De beoordeling van dit zelfonderzoek door zorgverzekeraars kende een lange doorlooptijd als gevolg van interpretatieverschillen van wet- en regelgeving ten aanzien van onder meer de directe betrokkenheid van de hoofdbehandelaar tijdens de behandeling. In het voorjaar van 2016 is intensief overleg geweest tussen partijen (GGZn, ZN, VWS en de NZa) over de interpretatie van wet- en regelgeving. Dit heeft geresulteerd in een bestuurlijk akkoord, hierin zijn de afspraken ten aanzien van de afwikkeling van de directe betrokkenheid van de hoofdbehandelaar tijdens de behandeling verwoord. De afwikkeling met de verzekeraars heeft aansluitend kunnen plaatsvinden in 2016. De geconstateerde issues zijn volledig gemitigeerd door de overproductie.

De Parnassia Groep heeft het zelfonderzoek inzake schadejaar 2014, zoals beschreven in het controleplan zelfonderzoek cGGZ 2014 (incl. de functionele ontwerpen per controlepunt) dd. 1 juli 2016, uitgevoerd. De accountant heeft een rapport van feitelijke bevindingen opgesteld bij de bevindingenrapportage van de Parnassia Groep. In het voorjaar van 2017 heeft de afwikkeling met de representerende verzekeraar binnen het zelfonderzoek plaatsgevonden. Overleg met de verzekeraars over de naleving van de private afspraken is nog onderhanden. De geconstateerde issues waren reeds verwerkt in de jaarrekeningen 2014 en 2015.

De Parnassia Groep heeft de omzet inzake schadejaar 2015 en 2016 onderzocht in lijn met het controleplan zelfonderzoek cGGZ 2014. Bij het onderzoek ten aanzien van schadejaar 2015 resp. 2016 is rekening gehouden met de wijzigingen in de regelgeving 2015 en 2016. Het controleplan cGGZ 2015, incl. de functionele ontwerpen per controlepunt, is per 1 mei 2017 beschikbaar gekomen. Dit controleplan is na intensief overleg tussen partijen (ZN en GGZn) tot stand gekomen. Het aantal controlepunten is ten opzichte van 2014 aanzienlijk teruggebracht. De resterende controlepunten toetsen de majeure risico's, waar onder de verwijzing, het hoofdbehandelaarschap, de onverzekerde diagnoses, de feitelijke levering van zorg en de verblijfsregistratie. Deze punten hebben onderdeel uitgemaakt van de beoordeling van de Parnassia Groep t.a.v. de schadejaren 2015 en 2016.

Het controleplan cGGZ 2016 is nog niet beschikbaar. Bij het onderzoek ten aanzien van schadejaar 2016 is rekening gehouden met wijzigingen in de regelgeving 2016.

De Parnassia Groep heeft in de jaarrekening 2016 een reservering opgenomen voor terug te betalen omzet naar aanleiding van dit onderzoek.

In de zomer van 2017 zal de Parnassia Groep het zelfonderzoek 2015 conform het controleplan zelfonderzoek cGGZ 2015 uitvoeren.

Wlz: ZZZP-B

Het werken met de zogenaamde zorgzwaartepakketten (ZZP's) in de Wlz is volledig geïmplementeerd. De Parnassia Groep heeft drie contracten ten aanzien van Wlz-zorg met de zorgkantoren. De externe verantwoording aan de zorgkantoren heeft in 2016 plaatsgehad op patiëntniveau via de zogenaamde AW319, het geautomatiseerde declaratieverkeer tussen zorgkantoor en zorginstelling. Deze rapportage op patiëntniveau is leidend in de externe productieverantwoording. Deze rapportage vereist een grote nauwkeurigheid, zowel bij de zorgkantoren als bij ons als zorginstelling, en is hierdoor arbeidsintensief.

Wmo: ZZZP-C, extramurale zorg, dagbesteding, jeugd-DBC's en wijkteams

Sinds 2015 wordt de zorg van ZZZP-C's, dagbesteding, de extramurale zorg, de jeugd-DBC's en de wijkteams gecontracteerd door gemeenten. Deze zorg maakte tot en met 2014 onderdeel uit van de Zvw en de AWBZ. Door de separate contractering is de registratielast sterk toegenomen. Waar in het verleden contracten werden afgesloten met verzekeraars en zorgkantoren worden de contracten nu afgesloten met meer dan 100 gemeenten in Nederland. Al deze contracten kennen eigen afspraken met eigen tarieven en separate verantwoordings- en facturatieafspraken. Dit legt een groot beslag op onze capaciteit, zowel in het accountmanagement richting gemeenten als in de backoffice ten aanzien van registratie en verantwoording. Verdere nuancering van afspraken per gemeente wordt verwacht voor de komende jaren. Daarnaast is het zo dat een aantal gemeenten alle zorg voor een inwoner willen beleggen bij één aanbieder. Zorg die de betreffende aanbieder niet zelf kan leveren moet via een andere aanbieder aan de inwoner worden geleverd. Dit zal zorgen voor hoofd- en onderaannemer constructies. Hierbij kan de Parnassia Groep de hoofdaannemer zijn, met een contract met de gemeente, die delen van de zorg regelt met andere aanbieders respectievelijk onderaannemer zijn die, op verzoek van een andere aanbieder, zorg verleent aan een inwoner. Zowel voor onze organisatie als onze registratie en administratie zijn dit complexe constructies. Hierdoor zullen de personele inzet en de administratieve lasten verder toenemen.

BESTUURSVERSLAG

Resultaatverwachting 2017

In de begroting 2017 is rekening gehouden met een verdere verlaging van de indirecte kosten. Verder wordt uitgegaan van een verhoging van de uren dienstverlening aan patiënten (UDAP) door onze behandelaars. Voor 2017 is een resultaat begroot van nihil. Gezien de ontwikkeling in het eerste kwartaal 2017 is de verwachting dat een positief resultaat wordt gerealiseerd.

Ondertekening door bestuurders

Den Haag, 30 juni 2017

W.G.

Bavo Europoort B.V., bestuurder
voor deze: M. van Duijn

W.G.

Parnassia Groep B.V., bestuurder
voor deze: S. Valk

1.1 JAARREKENING

1.1 JAARREKENING 2016

1.1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2016
(voor resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	1.589.272	1.833.921
Vlottende activa			
Debiteuren en overige vorderingen	2	33.488.128	28.290.543 *
Liquide middelen	3	202.716	234.845
Totaal vlottende activa		<u>33.690.844</u>	<u>28.525.388</u>
Totaal activa		<u><u>35.280.116</u></u>	<u><u>30.359.309</u></u>
	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
		€	€
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Aandelenkapitaal	4	18.000	18.000
Algemene en overige reserves		12.657.262	10.055.529
Onverdeeld resultaat		6.908.895	5.470.071
Totaal eigen vermogen		<u>19.584.157</u>	<u>15.543.600</u>
Vorzieningen	5	2.304.674	1.858.333 *
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Overige kortlopende schulden	6	13.391.285	12.957.376 *
Totaal passiva		<u><u>35.280.116</u></u>	<u><u>30.359.309</u></u>

* De cijfers over 2015 zijn geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2016 mogelijk te maken.

1.1.2 RESULTATENREKENING OVER 2016

	<u>Ref.</u>	<u>2016</u> €	<u>2015</u> €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	9	99.927.841	98.530.887 *
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	10	1.009.871	1.191.388 *
Overige bedrijfsopbrengsten	11	1.721.821	1.337.217 *
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>102.659.533</u>	<u>101.059.492</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	12	64.771.217	63.854.844
Afschrijvingen op materiële vaste activa	13	598.179	530.427
Overige bedrijfskosten	14	30.381.242	31.204.150 *
Som der bedrijfslasten		<u>95.750.638</u>	<u>95.589.421</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		6.908.895	5.470.071
Financiële baten en lasten		0	0
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>6.908.895</u></u>	<u><u>5.470.071</u></u>

* De cijfers over 2015 zijn geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2016 mogelijk te maken.

1.1.3 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

1.1.3.1 Algemeen

Algemene gegevens

Zorginstelling Bavo Europoort B.V. is op 30 juni 2008 opgericht. De statutaire vestigingsplaats is Den Haag, de feitelijke vestigingsplaats is Rotterdam op het adres Prins Constantijnweg 48-54, 3066 TA. Bavo Europoort B.V. is geregistreerd onder KvK-nummer 27321703.

Activiteiten

De activiteiten van Bavo Europoort B.V. bestaan uit het geven van kwalitatief verantwoorde en resultaatgerichte behandeling, verpleging, verzorging, begeleiding en huisvesting van personen, die om enigerlei reden hulp behoeven op het gebied van de psychomedische en/of psychiatrische zorg in de breedste zin alsmede van daarmee verband houdende hulp en voorzieningen.

Groepsverhoudingen

De vennootschap behoort tot de Parnassia Groep waarbij de Parnassia Groep B.V. aan het hoofd staat. De cijfers van de vennootschap worden in de geconsolideerde jaarrekening van de Parnassia Groep opgenomen. Voor een volledig overzicht van de groepsverhoudingen wordt naar dit document verwezen.

De aandelen van de vennootschap zijn voor 100% in bezit van PG Zorgholding B.V. Dit is een 100% dochter van de Parnassia Groep B.V.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2016, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2016.

Rapporteringsvaluta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van de onderneming.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder RJ 655 'Zorginstellingen', Titel 9 BW2 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2015 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2016 mogelijk te maken. Deze herrubriceringen betreffen slechts presentatiewijzigingen in splitsing van de overige opbrengsten en een nadere uitsplitsing van diverse posten.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen:

a) Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De boekwaarde van vaste activa wordt periodiek getoetst aan de realiseerbare waarde teneinde vast te stellen of er aanwijzingen bestaan voor een bijzondere waardevermindering. Een aanwijzing voor een bijzondere waardevermindering kan bijvoorbeeld zijn indien, naar inschatting van het bestuur, sprake is van:

- een snellere daling van de marktwaarde van een actief dan uit verloop over de tijd of normaal gebruik zou voortvloeien.
- een belangrijke wijziging in de toepassing van een actief of in de bedrijfsstrategie.
- prestaties die sterk achterblijven ten opzichte van de verwachtingen, een significante verslechtering in de bedrijfstak of economie, of veroudering of beschadiging van het actief.

Daarnaast kunnen omstandigheden, naar de inschatting van het bestuur, duiden op de noodzaak tot het terugnemen van een eerder toegepaste bijzondere waardevermindering.

1.1.3 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

1.1.3.1 Algemeen

Gebruik van schattingen (vervolg)

Teneinde in voornoemde gevallen te kunnen bepalen of daadwerkelijk sprake is van bijzondere waardeverminderingen of de noodzaak tot herzien, wordt de realiseerbare waarde bepaald. Daarbij maakt het bestuur gebruik van inschattingen en veronderstellingen ten aanzien van de bepaling van kasstroomgenererende eenheden, de toekomstige kasstromen en de disconteringsvoet. De beoordelingen die hieraan ten grondslag liggen, kunnen van jaar tot jaar verschillen door economische of marktomstandigheden, veranderingen in de bedrijfsomgeving of in wet- en regelgeving en door andere factoren waar de vennootschap geen invloed op kan uitoefenen. Indien de prognoses voor de realiseerbare waarde moeten worden bijgesteld, kan dit leiden tot bijzondere waardeverminderingen of (in het geval van vaste activa) herziening daarvan.

b) Economische levensduur en restwaarde van materiële vaste activa

De materiële vaste activa maken een belangrijk deel uit van de totale activa van de vennootschap en de kosten van periodieke afschrijvingen vormen een belangrijk deel van de jaarlijkse bedrijfslasten. De, op basis van haar inschattingen van en veronderstellingen door het bestuur, vastgestelde economische levensduur en restwaarden hebben een belangrijke invloed op de waardering en resultaatbepaling van materiële vaste activa.

De economische levensduur van materiële vaste activa wordt mede geschat aan de hand van de technische levensduur, de ervaringen ten aanzien van soortgelijke activa, de onderhoudshistorie en de periode gedurende welke die economische voordelen uit hoofde van de exploitatie van het actief ten goede zullen komen aan de vennootschap. Daarnaast wordt voor investeringen in huurpanden de gebruiksduur gerelateerd aan de duur van de huurovereenkomst en de waarschijnlijkheid dat deze overeenkomst verlengd zal worden na afloop van de huidige contractduur. Periodiek wordt getoetst of zich wijzigingen hebben voorgedaan in inschattingen en veronderstellingen die een aanpassing van de economische levensduur en/of restwaarde noodzakelijk maken. Een dergelijke aanpassing wordt prospectief doorgevoerd.

c) Claims en geschillen

Periodiek wordt door het bestuur een beoordeling uitgevoerd op alle claims en geschillen teneinde te bepalen in welke mate er sprake is van bestaande en/of voorwaardelijke verplichtingen. Een voorziening wordt opgenomen voor bestaande verplichtingen voor zover het waarschijnlijk is, dat een uitstroom van middelen zal plaatsvinden om de verplichting in te lossen en er een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het bedrag van de verplichting. Een voorwaardelijke verplichting dient te worden toegelicht. Aan de hand van de uitkomst van deze beoordeling wordt derhalve bepaald voor welke claims en geschillen een voorziening wordt getroffen en voor welke een toelichting wordt opgenomen. Indien een voorziening dient te worden getroffen vraagt ook de inschatting van de kans en omvang van een uitstroom van middelen een aanzienlijke mate van beoordeling. In deze beoordeling maakt het bestuur mede gebruik van juridisch advies.

Ultimo 2016 is er geen sprake van significante claims, waardoor het vormen van een voorziening niet noodzakelijk is.

Verbonden rechtspersonen

De vennootschap behoort tot de Parnassia Groep waarbij de Parnassia Groep B.V. aan het hoofd staat. De cijfers van de vennootschap worden in de geconsolideerde jaarrekening van de Parnassia Groep opgenomen. Voor een volledig overzicht van de groepsverhoudingen wordt naar dit document verwezen.

Alle groepsmaatschappijen zoals opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de Parnassia Groep B.V. worden aangemerkt als verbonden partij. Deze transacties omvatten onderlinge overeenkomsten voor uitbesteding van werkzaamheden die geheel verband houden met de opbrengsten vanuit wettelijk budget voor aanvaardbare kosten uit Wlz, zorgverzekeringswet, jeugdwet, wmo en Justitie (exclusief subsidies) beheer en doorbelasting van gebouwgebonden kosten, doorbelastingen uit hoofde van concernbrede kosten, uitvoering van concernbreed treasurybeleid inclusief gezamenlijke kredietfaciliteiten en ondersteunende werkzaamheden vanuit het shared service center. Daarnaast vindt er, binnen zorgbedrijven die uit meerdere vennootschappen bestaan, doorbelasting van managementkosten plaats. Alle genoemde transacties worden via onderlinge rekening-courant verhoudingen afgerekend tenzij anders voorgeschreven wordt door wet- en regelgeving. Zie voor de omvang van de transacties de interne doorbelastingen onder de overige bedrijfskosten en de interne opbrengsten onder de overige bedrijfsopbrengsten zoals opgenomen onder de toelichting op de resultatenrekening. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs- of de vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans en resultatenrekening zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans, als een transactie met betrekking tot het actief of de verplichting niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

1.1.3 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

1.1.3.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vast actief. Voor investeringen in huurpanden is de afschrijvingstermijn maximaal de verwachte huurperiode van het pand.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De kostprijs van de activa die door de onderneming in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de directe kosten van vervaardiging, de toeslagen voor indirecte productiekosten en de aan derden betaalde rente gedurende de periode van bouw en vervaardiging.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting 10% - 20%

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Leasing

De onderneming kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Financiële leases

Als de onderneming optreedt als lessee in een financiële lease, wordt het leaseobject (en de daarmee samenhangende verplichting) bij de aanvang van de leaseperiode in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het leaseobject of, indien deze lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Beide waarden worden bepaald op het tijdstip van het aangaan van de leaseovereenkomst. De toegepaste rentevoet bij de berekening van de contante waarde is de impliciete rentevoet. Indien deze rentevoet praktisch niet te bepalen is, wordt de marginale rentevoet gehanteerd. De initiële directe kosten worden opgenomen in de eerste waardering van het leaseobject.

De grondslagen voor de vervolwaardering van het leaseobject zijn beschreven onder het hoofd Materiële vaste activa. Als geen redelijke zekerheid bestaat dat de onderneming eigenaar van een leaseobject zal worden aan het einde van de leaseperiode, wordt het object afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object.

De minimale leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande leaseverplichting. De rentelasten worden gedurende de leaseperiode zodanig toegerekend aan elke periode dat dit resulteert in een constante periodieke rentevoet over de resterende netto-verplichting met betrekking tot de financiële lease. Voorwaardelijke leasebetalingen worden als last verwerkt in de periode dat aan de voorwaarden tot betaling wordt voldaan.

Operationele leases

Als de onderneming optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele leases worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht, tenzij een andere toerekeningsystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, schulden en overige te betalen posten en afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Deze worden door de instelling gescheiden van het basiscontract en apart verantwoord indien de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn, indien een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen en het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening.

1.1.3 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

Financiële instrumenten (vervolg)

Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract. De vennootschap maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Verstreckte leningen en overige vorderingen

Verstreckte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. De reële waarde van beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van de biedprijs. De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije markttrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. De vervolgwaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

1.1.3.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen. Bij voorzieningen gewaardeerd tegen contante waarde wordt de rentemutatie van voorzieningen verantwoord als dotatie aan de voorziening.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Per individuele voorziening is een toelichting van de grondslagen voor waardering hieronder opgenomen:

ORT vakantie oude jaren

In het afgelopen jaar hebben meerdere rechters in verschillende zaken uitspraak gedaan in een geding waarin uitbetaling van de onregelmatigheidstoelage is gevorderd gedurende vakantie in de periode voorafgaand aan 2016 door medewerkers van verschillende zorginstellingen. Die vorderingen zijn voor het overgrote deel toegewezen. Voor de VVT is inmiddels een regeling getroffen met betrekking tot de ORT met terugwerkende kracht. Gezien de uitspraken en ontwikkelingen bestaat er minimaal een juridisch afdwingbare verplichting voor het structurele deel over de afgelopen vijf jaar onder aftrek van de periode waarin e.e.a. in de cao is geregeld (per juli 2015). Dit bedrag is voorzien in de jaarrekening. Daarnaast is rekening gehouden met personeelsleden die stuitingsbrieven naar de organisatie hebben gestuurd. De disconteringsvoet voor belastingen waartegen contant wordt gemaakt, geeft de actuele markttrente weer.

Reorganisatievoorziening

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen indien op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan heeft gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijke kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de onderneming. In 2016 zijn de werkelijke uitgaven ten laste van de in 2015 gevormde voorziening gebracht. De voorziening is gewaardeerd op nominale waarde.

1.1.3 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

Voorzieningen (vervolg)

Jubileumgratificaties

De voorziening jubileumgratificaties betreft een voorziening ter dekking van uitkeringen ten gevolge van jubilea, zoals vermeld in de CAO. De voorziening is berekend op basis van contante waarde, hierbij is een disconteringsvoet van 2% toegepast. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Levensfasebudget

De voorziening persoonlijk budget levensfase (PBL) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PBL-uren. Hierbij is een disconteringsvoet van 2% toegepast. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans, leeftijd en resterende dienstjaren tot het bereiken van de 55-jarige leeftijd.

Wachtgeldregeling

De voorziening inzake wachtgelden heeft betrekking op de door de vennootschap te betalen wachtgeldverplichting tot en met 2017. De voorziening is gebaseerd op de nominale waarde van de verplichting.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

1.1.3.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend. In het geval van een geconstateerde fout in voorgaande boekjaren wordt fouterstel toegepast.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald. Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten. De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Opbrengsten

Oorzaak en achtergrond systeemcomplexiteit

Met ingang van 2013 is voor de curatieve geestelijke gezondheidszorg prestatiebekostiging ingevoerd op basis van de DBC-systematiek. Met ingang van 2014 is de inkoop van zorg gesplitst in gespecialiseerde GGZ middels DBC's en generalistische basis-GGZ-zorg middels BGGZ prestaties en wordt per verzekeraar ingekocht. Met ingang van 2015 resp. 2016 maakt het 2e jaar resp. het 3e jaar klinisch verblijf onderdeel uit van de ZVW onder de noemer LGGZ.

De Parnassia Groep heeft het zelfonderzoek inzake schadejaar 2013 zoals beschreven in het plan van aanpak GGZ en het onderzoek controles cGGZ 2013 uitgevoerd. De beoordeling van dit zelfonderzoek door zorgverzekeraars kende een lange doorlooptijd als gevolg van interpretatieverschillen van wet- en regelgeving ten aanzien van onder meer de directe betrokkenheid van de hoofdbehandelaar tijdens de behandeling. In het voorjaar van 2016 is intensief overleg geweest tussen partijen (GGZn, ZN, VWS en de NZa) over de interpretatie van wet- en regelgeving. Dit heeft geresulteerd in een bestuurlijk akkoord, hierin zijn de afspraken ten aanzien van de afwikkeling van de directe betrokkenheid van de hoofdbehandelaar tijdens de behandeling verwoord. De afwikkeling met de verzekeraars heeft aansluitend kunnen plaatsvinden in 2016. De geconstateerde issues zijn volledig gemitigeerd door de overproductie.

De Parnassia Groep heeft het zelfonderzoek inzake schadejaar 2014, zoals beschreven in het controleplan zelfonderzoek cGGZ 2014 (incl. de functionele ontwerpen per controlepunt) d.d. 1 juli 2016, uitgevoerd. De accountant heeft een rapport van feitelijke bevindingen opgesteld bij de bevindingenrapportage van de Parnassia Groep. In het voorjaar van 2017 heeft de afwikkeling met de representerende verzekeraar binnen het zelfonderzoek plaatsgevonden. Overleg met de verzekeraars over de naleving van de private afspraken is nog onderhanden. De geconstateerde issues waren reeds verwerkt in de jaarrekeningen 2014 en 2015.

1.1.3 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

Opbrengsten (vervolg)

De Parnassia Groep heeft de omzet inzake schadejaar 2015 en 2016 onderzocht in lijn met het controleplan zelfonderzoek cGGZ 2014. Bij het onderzoek ten aanzien van schadejaar 2015 resp. 2016 is rekening gehouden met de wijzigingen in de regelgeving 2015 en 2016.

Het controleplan cGGZ 2015, incl. de functionele ontwerpen per controlepunt, is per 1 mei 2017 beschikbaar gekomen. Dit controleplan is na intensief overleg tussen partijen (ZN en GGZn) tot stand gekomen. Het aantal controlepunten is ten opzichte van 2014 aanzienlijk teruggebracht. De resterende controlepunten toetsen de majeure risico's, waar onder de verwijzing, het hoofdbehandelaarschap, de onverzekerde diagnoses, de feitelijke levering van zorg en de verblijfsregistratie. Deze punten hebben onderdeel uitgemaakt van de beoordeling van de Parnassia Groep t.a.v. de schadejaren 2015 en 2016.

Het controleplan cGGZ 2016 is nog niet beschikbaar. Bij het onderzoek ten aanzien van schadejaar 2016 is rekening gehouden met wijzigingen in de regelgeving 2016. De Parnassia Groep heeft in de jaarrekening 2016 een reservering opgenomen voor terug te betalen omzet naar aanleiding van dit onderzoek.

In de zomer van 2017 zal de Parnassia Groep het zelfonderzoek 2015 conform het controleplan zelfonderzoek cGGZ 2015 uitvoeren.

Impact voor Bavo Europoort B.V.

De Parnassia Groep B.V. is contracthouder voor de opbrengsten uit de Zvw, Wlz, Jeugdzorg, Wmo en justitiële gelden. Met een overeenkomst zijn deze contracten via PG Zorgholding B.V. uitbesteed aan de zorgbedrijven binnen de groep, waaronder Bavo Europoort B.V. De eventuele financiële effecten uit de generieke landelijke risico's en onduidelijkheden alsmede de registratie- en facturatiebepalingen voor wat betreft de inhoud van de verzekerde zorg en voortschrijdend inzicht ten aanzien van de feitelijke en terechte levering zullen volgens afspraak worden gedragen door Parnassia Groep B.V. en niet worden doorberekend aan Bavo Europoort B.V. Dit geldt ook voor eventuele financiële effecten vanuit oude jaren. De door de PG geconstateerde onzekerheden in de registratie en facturatie van DBC's worden niet als omzet van Bavo Europoort B.V. verantwoord.

Uitgangspunten sociaal domein

Bij het bepalen van de Wmo-omzet en Jeugdwet-omzet heeft Bavo Europoort B.V. de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gevolgd zoals onderstaand opgenomen. Met ingang van 2015 is als gevolg van de transitie een deel van de toenmalige AWBZ en ZVW zorg overgeheveld van de zorgkantoren respectievelijk de zorgverzekeraars naar de gemeenten ('decentralisatie').

Als gevolg van deze decentralisatie is er voor 2015 en 2016 sprake van een bepaalde mate van omzetonzekerheden. Overeenkomstig de landelijke en gemeentelijke uitingen van de overheid heeft hierbij continuïteit van zorgverlening voorop gestaan. De decentralisatie kent variëteit aan afspraken, per gemeente zijn andere producten afgesproken en gelden er separate voorwaarden (waaronder tijdige aanwezigheid van een geldige beschikking, woonplaatsbeginsel, feitelijke zorglevering, SROI, facturatie), welke deels eventueel een financiële consequentie hebben. Dit heeft gevolgen die leiden tot inherente onzekerheden in de omzet van Bavo Europoort B.V., die naar beste weten zijn ingeschat en verwerkt in de jaarrekening 2016. Aan de onzekerheden ligt een aantal zaken ten grondslag, waaronder het feit dat per gemeente andere producten zijn afgesproken en separate voorwaarden gelden.

Bavo Europoort B.V. heeft de verantwoording naar de gemeenten van de Wmo-omzet en de Jeugdwet-omzet gebaseerd op het ISD protocol. Niet alle gemeenten hebben hiermee ingestemd. Dit kan ertoe leiden dat de verantwoorde omzet ter discussie kan worden gesteld. De wijze waarop de individuele gemeenten overgaan tot afwikkeling en vaststelling is op dit moment nog niet bekend, echter de raad van bestuur heeft deze mogelijke effecten naar beste weten geschat en verwerkt in deze jaarrekening waar mogelijk.

VPB-plicht Jeugdzorg

Door de invoering van de Jeugdwet met ingang van 1 januari 2015, zijn gemeenten verantwoordelijk voor de organisatie van jeugdzorg/hulp aan haar minderjarige inwoners. Hiertoe sluiten gemeenten contracten af met de diverse aanbieders van jeugdzorg/hulp. Voor de jeugdzorginstelling zelf kan de wijziging van subsidiebekostiging (tot 2015) naar bekostiging op contractbasis (vanaf 2015) -meer dan voorheen- tot het risico van (gedeeltelijke) vennootschapsbelastingplicht leiden.

Oorzaak van deze eventuele vennootschapsbelastingplicht ligt in het feit dat "jeugdzorginstellingen" veelal geen beroep meer kunnen doen op het zogenoemde 'subsidiebesluit', omdat niet meer wordt voldaan aan de bijbehorende voorwaarden. Daardoor wordt naar verwachting (veel) sneller aangenomen dat "jeugdzorginstellingen" een onderneming in fiscale zin drijven met (gedeeltelijke) vennootschapsbelastingplicht tot gevolg.

Eenmaal vennootschapsbelastingplichtig is voor deze instellingen vervolgens van belang of er nog andere mogelijkheden c.q. vrijstellingen zijn om (gedeeltelijke) vennootschapsbelastingplicht te voorkomen. Hierbij valt onder meer te denken aan de zogenoemde 'zorgvrijstelling' in de vennootschapsbelasting.

Momenteel vindt op landelijk niveau overleg plaats tussen onder meer het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, het ministerie van Veiligheid en Justitie, het Ministerie van Financiën en sectorale belangenbehartigingsorganisaties ten aanzien van de hierboven geschetste fiscale problematiek. Over de eventuele uitkomsten van dit overleg, meer in het bijzonder of en onder welke voorwaarden vennootschapsbelastingplicht kan worden afgewend, is thans nog niets inhoudelijks bekend. Om voornoemde reden heeft Bavo Europoort B.V. geen rekening gehouden met een eventuele vennootschapsbelastingplicht in de jaarrekening.

1.1.3 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Bavo Europoort B.V. heeft voor haar werknemers een pensioenregeling die classificeert als een toegezegde bijdrageregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Bavo Europoort B.V. De pensioenregeling wordt gefinancierd door premiebetalingen aan het bedrijfstakpensioenfonds, dat is ondergebracht bij het PFZW (Pensioenfonds Zorg en Welzijn). Bavo Europoort B.V. betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Bavo Europoort B.V. heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies. Op grond hiervan kunnen individuele deelnemers geen aanspraak maken op Bavo Europoort B.V. De pensioenregeling is daarom verwerkt als een toegezegde bijdrageregeling. De pensioenlast bestaat bij een toegezegde bijdrageregeling uit de premies over het lopende jaar.

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. De door het PFZW gepubliceerde dekkingsgraad (bij nominale marktrente) in april 2017 bedroeg 97,5%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 127%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 12 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de vennootschap in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

Kasstroomoverzicht

Het kapitaal van Bavo Europoort B.V. wordt indirect volledig verschaft door de Parnassia Groep B.V. welke een kasstroomoverzicht opstelt, dat is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de Parnassia Groep B.V. Deze jaarrekening wordt in Nederland bij het handelsregister gedeponneerd. Overeenkomstig artikel 360.104 van de Richtlijnen van de Jaarverslaggeving is er geen kasstroomoverzicht opgesteld voor Bavo Europoort B.V.

1.1.4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Machines en installaties	3.730	4.160 *
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	1.585.542	1.829.761 *
Totaal materiële vaste activa	<u>1.589.272</u>	<u>1.833.921</u>
<i>Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:</i>		
	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	1.833.921	2.104.467
Bij: investeringen	353.530	259.881
Af: afschrijvingen	-555.777	-530.427
Af: desinvesteringen	-42.402	0
Boekwaarde per 31 december	<u>1.589.272</u>	<u>1.833.921</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.1.5.

De investeringen in materiële vaste activa in 2016 bestaan uit investeringen met betrekking tot vervanging van inventarissen.

2. Debiteuren en overige vorderingen

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Vorderingen op debiteuren	35.891	51.245
Vorderingen op groepsmaatschappijen	33.223.959	28.055.292
Vorderingen op personeel	47.388	64.676 *
Wmo vorderingen	49.165	3.057
Vooruitbetaalde bedragen	21.961	41.806
Nog te ontvangen bedragen	70.223	56.233
Overige overlopende activa	39.541	18.234 *
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>33.488.128</u>	<u>28.290.543</u>

Toelichting:

Op de vorderingen op debiteuren ultimo 2016 is een voorziening in aftrek gebracht van € 251 (2015: € 516).

De vorderingen op groepsmaatschappijen betreft een direct opeisbare rekening-courant verhouding met PG Zorgholding B.V. Deze vorderingen bestaan uit diverse wederzijds geleverde diensten en bestaan onder andere uit geleverde productie en doorbelaste kosten vanuit de dienstverleningsovereenkomsten. Voor deze vordering wordt geen rente in rekening gebracht.

De looptijd van de debiteuren en overige vorderingen is korter dan 1 jaar.

3. Liquide middelen

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Kassen	146.322	143.442
Bankrekeningen	56.394	65.223
Kruisposten	0	26.180
Totaal liquide middelen	<u>202.716</u>	<u>234.845</u>

Toelichting:

Van het saldo bankrekeningen heeft € 43.934 (2015: € 53.644) betrekking op het te verrekenen bedrag met bewoners, opgenomen onder de kortlopende schulden. Het overige saldo van de liquide middelen staat ter vrije beschikking aan de organisatie. Tegoeden op de bankrekeningen worden als gevolg van concernbeleid periodiek afgeroomd.

* De cijfers over 2015 zijn geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2016 mogelijk te maken.

1.1.4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

PASSIVA

4. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-16</u>	<u>31-dec-15</u>
	€	€
Aandelenkapitaal	18.000	18.000
Algemene en overige reserves	12.657.262	10.055.529
Onverdeeld resultaat	6.908.895	5.470.071
Totaal eigen vermogen	<u>19.584.157</u>	<u>15.543.600</u>

	<u>Aandelen- kapitaal</u>	<u>Algemene en overige reserves</u>	<u>Onverdeeld Resultaat</u>	<u>Subtotaal</u>
	€	€	€	€
Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:				
Saldo per 1 januari	18.000	10.055.529	5.470.071	15.543.600
Dividend	0	0	-2.868.338	-2.868.338
Resultaatbestemming 2015	0	2.601.733	-2.601.733	0
Resultaat boekjaar	0	0	6.908.895	6.908.895
Saldo per 31 december	<u>18.000</u>	<u>12.657.262</u>	<u>6.908.895</u>	<u>19.584.157</u>

Toelichting:**Aandelenkapitaal**

Het maatschappelijk kapitaal van de onderneming bedraagt € 90.000 en is verdeeld in 90 gewone aandelen van € 1.000 nominaal.

Het geplaatst en gestort kapitaal bedraagt € 18.000 en is verdeeld in 18 gewone aandelen van €1.000 nominaal. Het aandelenkapitaal is op 30 juni 2008 volgestort.

De bij de oprichting geplaatste aandelen zijn door de oprichter volgestort door de overgang onder algemene titel van het gedeelte van het vermogen dat door de afsplitsende stichting wordt afgesplitst naar de vennootschap. De beschrijving van het afgesplitste deel van het vermogen is in overeenstemming met de regelgeving van artikel 204a Boek 2 BW.

Onverdeeld resultaat

Het resultaat staat ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Conform het aandeelhoudersbesluit van 12 december 2016 vindt bestemming van het resultaat 2015 als volgt plaats: € 2.868.338 wordt als dividend uitgekeerd aan de aandeelhouder en het restant ad. € 2.601.733 wordt toegevoegd aan de algemene en overige reserves.

1.1.4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

PASSIVA

5. Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	Saldo per 1-jan-16	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-16
	€	€	€	€	€
ORT vakantie oude jaren	0	881.403	0	0	881.403
Reorganisatie	968.000	279.095	512.101	115.994	619.000
Jubileumgratificaties	523.275	11.034	36.473	0	497.836
Levensfasebudget	360.308	56.590	94.075	23.138	299.685
Wachtgeldregeling	6.750	0	0	0	6.750
Totaal voorzieningen	<u>1.858.333</u>	<u>1.228.122</u>	<u>642.649</u>	<u>139.132</u>	<u>2.304.674</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	1-jan-16	31-dec-16
	€	€
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	1.131.699	1.555.162
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	726.634	749.512
Totaal voorzieningen	<u>1.858.333</u>	<u>2.304.674</u>
hiervan > 5 jaar	202.827	236.777

Toelichting:**ORT vakantie oude jaren**

In het afgelopen jaar hebben meerdere rechters in verschillende zaken uitspraak gedaan in een geding waarin uitbetaling van de onregelmatigheidstoelage is gevorderd gedurende vakantie in de periode voorafgaand aan 2016 door medewerkers van verschillende zorginstellingen. Die vorderingen zijn voor het overgrote deel toegewezen. Gezien de uitspraken en ontwikkelingen bestaat er minimaal een juridisch afdwingbare verplichting voor het structurele deel over de afgelopen vijf jaar onder aftrek van de periode waarin e.e.a. in de cao is geregeld (per juli 2015). Dit bedrag is voorzien in de jaarrekening.

Reorganisatie

In het kader van de bezuinigingen als gevolg van overheidsmaatregelen voert de vennootschap een reorganisatie door. De verplichtingen jegens af te vloeien personeel zijn in deze voorziening opgenomen.

Jubileumgratificaties

De voorziening jubileumgratificaties betreft een voorziening ter dekking van uitkeringen ten gevolge van jubilea zoals vermeld in de CAO.

Levensfasebudget

Voor de reservering persoonlijk budget levensfase (PBL) was in de eerste jaren slechts sprake van een opbouw. De eerste rechten zijn in 2015 beschikbaar gekomen en zijn onder de overige kortlopende schulden onder de reservering levensfasebudget opgenomen. De vrijval heeft betrekking op de opgebouwde rechten van personeelsleden die uit dienst zijn gegaan.

Wachtgeldregeling

De voorziening inzake wachtgeld heeft betrekking op de door de vennootschap te betalen wachtgeldverplichting in 2017.

1.1.4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

PASSIVA

6. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
Crediteuren	717.042	750.711 *
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3.441.541	3.231.260
Schulden terzake pensioenen	1.207.367	604.324 *
Langdurig zieken	121.657	95.960
Vakantiegeld	1.771.731	1.754.495
Vakantiedagen	871.583	847.415
Levensfasebudget	2.768.709	2.451.331
Onregelmatigheidstoeslag	177.082	177.683
Overige schulden terzake personeel	0	84.740 *
Productierisico	1.827.843	2.120.929 *
Nog te betalen overige bedragen	441.006	671.311 *
Vooruitontvangen projectsubsidies	0	111.863
Overige overlopende passiva	45.724	55.354 *
Totaal overige kortlopende schulden	<u>13.391.285</u>	<u>12.957.376</u>

Toelichting:

De post belastingen en premies sociale verzekeringen bestaat uit af te dragen loonheffing en te betalen sociale lasten over vakantiegeld.

De stijging van de schulden terzake pensioenen wordt veroorzaakt door twee grote facturen van PGGM ontvangen in december 2016.

De reservering levensfasebudget betreft een reservering voor op basis van de CAO regeling opgebouwde verlofrechten. De toename wordt verklaard doordat werknemers (een deel van) hun rechten niet opgenomen hebben, maar opsparen.

De post overige schulden terzake personeel in 2015 betreft ontvangen levensloop in 2015, dat uitbetaald is in 2016. Er is geen levensloop ontvangen in 2016, dat uitbetaald is in 2017.

De reservering productierisico's betreft mogelijk terug te betalen omzet naar aanleiding van interne controles op alle financieringsstromen en mogelijk terug te betalen bedragen naar aanleiding van nog te ontvangen vaststellingen van Wmo beschikkingen. De reservering is afgenomen, doordat het bedrag aan terug te betalen Wmo beschikkingen in 2016 lager is dan in 2015 en doordat een deel van de gevormde productievoorziening zorgverzekeringswet oude jaren is vrijgevallen in het resultaat 2016.

De daling van de post nog te betalen overige bedragen wordt met name veroorzaakt, doordat ultimo 2015 een reservering stond opgenomen voor nog te betalen bedragen aan het IJsselland ziekenhuis. In 2016 is deze verplichting afgewikkeld.

De daling van de post vooruitontvangen projectsubsidies wordt veroorzaakt door de afwikkeling van de subsidieprojecten Care4Today en Stichting Coolsingel in 2016.

De looptijd van de overige kortlopende schulden is korter dan 1 jaar.

7. Financiële instrumenten

Algemeen

De vennootschap maakt als onderdeel van de Parnassia Groep in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de vennootschap blootstelt aan kredietrisico, renterisico en kasstroomrisico en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de Raad van Bestuur van de Parnassia Groep een Treasury statuut vastgesteld waarin het financieringsbeleid is vastgelegd. Daarnaast beschikt de Parnassia Groep over meerjaren liquiditeits- en investeringsbegrotingen welke zijn goedgekeurd door de Raad van Bestuur.

Kredietrisico

De vennootschap loopt een laag risico over de uitstaande vorderingen. Zoals uit de toelichting op de balans blijkt, betreffen de vorderingen met name vorderingen op groepsmaatschappijen.

Liquiditeitsrisico

De liquiditeitspositie van de vennootschap wordt als onderdeel van de liquiditeitspositie van de Parnassia Groep bewaakt door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het management ziet er op toe dat steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen van de Parnassia Groep te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar blijft zodat de Parnassia Groep steeds aan de gestelde lening convenanten kan blijven voldoen.

* De cijfers over 2015 zijn geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2016 mogelijk te maken.

1.1.4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

7. Financiële instrumenten (vervolg)

Liquiditeitsrisico (vervolg)

De Parnassia Groep ziet er op toe dat er voldoende opvraagbare tegoeden zijn om de verwachte operationele kosten te dekken, inclusief het voldoen aan de financiële verplichtingen. Hierin is geen rekening gehouden met het eventuele effect van extreme omstandigheden die redelijkerwijs niet kunnen worden voorspeld, zoals natuurrampen. Tevens is geen rekening gehouden met de voortijdige afwikkeling van basisrenteleningen. Daarnaast beschikt de Parnassia Groep over de bij het onderdeel kredietovereenkomst beschreven kredietruimte.

De vennootschap heeft ultimo 2016 geen derivaten en loopt hierop derhalve geen risico's.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en schulden e.d. benadert de boekwaarde daarvan.

8. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Meerjarige financiële verplichtingen

Bavo Europoort B.V. is onderstaande niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen aangegaan.

	Leaseauto's
Niet langer dan 1 jaar	53.385
Tussen de 1-5 jaar	78.464
Langer dan 5 jaar	0

De verplichtingen bestaan uit contractuele verplichtingen in verband met leaseauto's. De looptijd van deze verplichtingen varieert van 1 tot 5 jaar.

Binnen de Parnassia Groep is er geen sprake van financial leasecontracten. Het beleid is om kortlopende flexibele contracten af te sluiten.

Fiscale eenheid

De onderneming vormt samen met PG Zorgholding B.V. en haar dochtermaatschappijen een fiscale eenheid voor de heffing van omzetbelasting. Elk der vennootschappen is volgens de standaardvoorwaarden aansprakelijk voor te betalen belasting van alle bij de fiscale eenheid betrokken vennootschappen. Ultimo 2016 bedragen de schulden van de fiscale eenheid € 648.908.

Kredietovereenkomst

De vennootschap is medeaansprakelijk voor het voldoen aan de eisen van een consortium van banken zoals opgenomen in de in december 2014 met hen afgesloten overeenkomst voor de langlopende financiering van vastgoedinvesteringen en de financiering van het werkkapitaal.

De totale financiering bedraagt € 180 mln. (€ 120 mln. lang en € 60 mln. kort) en is als volgt opgebouwd:

- Langlopende leningen van in totaal € 30 mln. voor investeringen uitgevoerd in de jaren 2014 en 2015;
- Langlopende leningen van € 60 mln. voor investeringen uitgevoerd in de jaren 2010 t/m 2013;
- Een investeringsfaciliteit en langlopende leningen van in totaal € 30 mln. Voor investeringen in de jaren 2015 t/m 2017, waarvan ultimo 2016 € 26,8 mln. beschikbaar is voor opname.
- Een werkkapitaalfaciliteit van € 60 mln.

De faciliteiten zijn met ingang van 2015 ter beschikking gesteld.

De verstrekte zekerheden luiden als volgt:

- 1e gedeelde hypotheek ten gunste van het bankenconsortium en het Waarborgfonds (Wfz) op alle onroerend goed behoudens het onroerend goed dat is of wordt betrokken in projectontwikkeling (Nieuw Koningsduin en Noordwijkerhout).
- Positieve/negatieve hypotheekverklaring op het onroerende goed van Nieuw Koningsduin en in Noordwijkerhout.
- Aan het bankenconsortium & Wfz: 1e gedeelde pandrecht op alle bedrijfsinventaris, overige bedrijfsmiddelen, alle vorderingen op handelsdebiteuren, zorgverzekeraars en zorgkantoren, op alle voorraden, verzekeringen en alle intercompany vorderingen.

Er zijn met betrekking tot de langlopende financiering verschillende convenanten overeengekomen. Eind 2016 voldoet Parnassia Groep aan alle convenanten. De personeelskostenratio zou op basis van eerdere afspraken in oktober 2017 op een lager niveau worden vastgesteld. Omdat voorzienbaar is dat Parnassia Groep deze lagere ratio niet zal halen, is met de banken overeengekomen de personeelskostenratio op het oude niveau te handhaven tot eind 2017. In de tweede helft van 2017 zal Parnassia Groep in overleg treden met de banken over de personeelskostenratio voor de volgende jaren. Parnassia Groep verwacht niet dat zij de komende periode door dit convenant zal breken en heeft een positieve verwachting over de uitkomst van het nieuw overeen te komen convenant voor 2018.

1.1.4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

8. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa (vervolg)

Kredietovereenkomst (vervolg)

Op 31 december 2016 had de Parnassia Groep nog de beschikking over de volgende kredietfaciliteiten:

- ING bank, ten behoeve van de exploitatie: € 30 mln.
- Rabobank, ten behoeve van de exploitatie: € 30 mln.

Uit hoofde van deze faciliteiten waren per 31 december 2016 de volgende voorwaarden nog van kracht:

Aan ING Bank verstrekte zekerheden:

- Negatieve pledge: de vennootschap verklaart geen van de activa te zullen bewaren ten behoeve van derden zonder voorafgaande toestemming van de ING bank.
- Pari passu-verklaring: de vennootschap verbindt zich voorwaardelijk aan het stellen van zekerheden aan de ING bank, namelijk indien en zodra de vennootschap zekerheden zou gaan stellen ten behoeve van andere geldgevers.
- Cross default verklaring: leningen zijn opeisbaar indien de vennootschap de rente en aflossingsverplichting aan andere geldgevers niet nakomt.

Aan Rabobank verstrekte zekerheden:

- Negatieve pledge: de vennootschap verklaart geen van de activa te zullen bewaren ten behoeve van derden zonder voorafgaande toestemming van de Rabobank.
- Pari passu-verklaring: de vennootschap verbindt zich voorwaardelijk aan het stellen van zekerheden aan de Rabobank, namelijk indien en zodra de vennootschap zekerheden zou gaan stellen ten behoeve van andere geldgevers.
- Cross default verklaring: leningen zijn opeisbaar indien de vennootschap de rente en aflossingsverplichting aan andere geldgevers niet nakomt.

Aan de Rabobank en ING bank gezamenlijk verstrekte zekerheden:

- Verhaalsregeling gezamenlijke zekerheden Rabobank en ING bank (crediteurenregeling).
- Compte joint (gezamenlijke rekening) en mede-aansprakelijkheidsovereenkomst.

Macrobeheersinstrument (MBI)

Het macrobeheersinstrument wordt door de minister van VWS ingezet om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor tweedelijns curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 11 december 2012, MC-U-3145881, op grond van artikel 7 van de Wet marktordening gezondheidszorg, inzake het macrobeheersinstrument voor tweedelijns geneeskundige geestelijke gezondheidszorg.

Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, dat afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling gebeurt door de Minister van VWS.

Bij het opstellen van de jaarrekening 2016 bestaat nog geen inzicht in de omvang van deze verplichting. De Parnassia Groep is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de Parnassia Groep en Bavo Europoort B.V. per 31 december 2016.

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontroles door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn vooralsnog onzeker en daarom zijn er hiervoor geen verplichtingen opgenomen in de balans.

1.1.5 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari 2016			
- aanschafwaarde	4.304	3.362.024	3.366.328
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	-144	-1.532.263	-1.532.407
Boekwaarde per 1 januari 2016	<u>4.160</u>	<u>1.829.761</u>	<u>1.833.921</u>
Mutaties in het boekjaar			
- investeringen	0	353.530	353.530
- herwaarderingen	0	0	0
- afschrijvingen	-430	-555.347	-555.777
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>			
.aanschafwaarde	0	0	0
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0
<i>- desinvesteringen</i>			
aanschafwaarde	0	-95.690	-95.690
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	53.288	53.288
per saldo	<u>0</u>	<u>-42.402</u>	<u>-42.402</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-430</u>	<u>-244.219</u>	<u>-244.649</u>
Stand per 31 december 2016			
- aanschafwaarde	4.304	3.619.864	3.624.168
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	-574	-2.034.322	-2.034.896
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>3.730</u>	<u>1.585.542</u>	<u>1.589.272</u>

1.1.6 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2016

BATEN

9. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	67.465.590	62.793.046
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	11.703.352	15.056.500
Opbrengsten Jeugdwet	245.813	368.244
Opbrengsten Wmo	18.425.359	17.313.825
Opbrengsten ministerie van Veiligheid en Justitie (forensische zorg; exclusief subsidies)	1.936.487	1.668.698
Overige zorgprestaties	260.641	597.882 *
Kapitaallastenvergoeding	406.291	808.467
Subtotaal	<u>100.443.533</u>	<u>98.606.662</u>
Uitbesteed aan onderaannemers	-515.692	-75.775 *
Totaal opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	<u>99.927.841</u>	<u>98.530.887</u>

Toelichting:

De Parnassia Groep B.V. is contracthouder voor de opbrengsten uit de zorgverzekeringswet, Wlz, Jeugdwet, Wmo en Justitie (exclusief subsidies). Met een overeenkomst zijn deze contracten via PG Zorgholding B.V. uitbesteed aan de zorgbedrijven binnen de groep, waaronder Bavo Europoort B.V.

De toename van de opbrengsten zorgverzekeringswet wordt veroorzaakt door instroom van patiënten in de financieringsstroom LGGZ vanuit de Wlz en door hogere tarieven in de zorgverzekeringswet.

De afname van de opbrengsten Wlz-zorg wordt veroorzaakt door uitstroom van patiënten uit de financieringsstroom Wlz naar de LGGZ.

De afname van de opbrengsten Jeugdwet wordt veroorzaakt door de overgang van psychiatrisch intensieve thuiszorg voor Jeugd naar Lucertis B.V. in de loop van 2016.

De toename van de opbrengsten Wmo wordt veroorzaakt door uitbreiding van Wmo activiteiten conform planning.

De toename van de opbrengsten ministerie van Veiligheid en Justitie wordt veroorzaakt door de start van extra forensische plaatsen bij divisie Wonen medio 2015 van 25 naar 35 plaatsen en doorloop in groei begin 2016.

De afname van de opbrengsten uit overige zorgprestaties wordt veroorzaakt, doordat er in 2016 € 48.133 minder opbrengsten zijn voor ingekochte plaatsen en € 45.207 minder opbrengsten voor detachering van medisch personeel. Daarnaast zijn er geen opbrengsten meer voor uitgezwoven zwervers (in 2015: € 85.699) en geen opbrengsten cliëntgelden (in 2015: € 159.000).

De afname van de kapitaallastenvergoeding wordt veroorzaakt door de afbouw van de NHC component, door beddenafbouw en door minder vierkante meter ruimte in gebruik. In 2018 is de NHC component 100% in de tarieven verwerkt.

De toename van het bedrag uitbesteed aan onderaannemers wordt veroorzaakt door toename van contracten met onderaannemers Wmo en met het ministerie van Veiligheid en Justitie. Daarnaast toename door een andere wijze van administreren.

10. Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
	€	€
Beschikbaarheidsbijdragen opleidingen	306.289	369.816
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	703.582	821.572 *
Totaal subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	<u>1.009.871</u>	<u>1.191.388</u>

Toelichting:

De overige subsidies zijn met name gedaald door de daling van de subsidies voor illegalen, gefinancierd door Zorginstituut Nederland.

* De cijfers over 2015 zijn geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2016 mogelijk te maken.

1.1.6 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2016

BATEN

11. Overige bedrijfsopbrengsten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
<i>Overige opbrengsten extern:</i>		
Algemene en administratieve diensten	131.153	129.500
Beschermd wonen	75.275	69.445
Maaltijden en andere consumpties	206.560	187.851 *
Diversen	42.896	60.449 *
<i>Overige opbrengsten intern:</i>		
Dienstverleningsovereenkomst centraal	941.265	653.172
Bijdrage managementruimte en innovatieruimte	297.144	236.800
Overige doorbelastingen	27.528	0
Totaal overige bedrijfsopbrengsten	<u>1.721.821</u>	<u>1.337.217</u>

Toelichting:

De dienstverleningsovereenkomst centraal betreft opbrengsten uit doorbelasting van kosten van gedeelde panden. Door groei van de dienstverlening zijn de opbrengsten gestegen.

De bijdrage managementruimte betreft een bijdrage ten behoeve van het doen van diverse algemene projecten die ten goede komen aan alle zorgbedrijven binnen het concern. De bijdrage innovatieruimte betreft een bijdrage ten behoeve van het doen van innovatieve zorg projecten die ten goede komen aan alle zorgbedrijven binnen het concern. Met name de opbrengsten uit innovatieve zorg projecten zijn gestegen door het Care4Today project.

LASTEN

12. Personeelskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Lonen en salarissen	50.104.789	48.891.837
Sociale lasten	7.082.999	6.791.035
Pensioenpremies	4.230.881	4.143.459
Andere personeelskosten	<u>2.011.690</u>	<u>1.989.428</u>
Subtotaal	63.430.359	61.815.759
Ingehuurd personeel extern	1.229.070	951.305
Ingehuurd personeel intern	147.150	1.105.055
Doorbelaste personeelskosten	-35.362	-17.275
Totaal personeelskosten	<u>64.771.217</u>	<u>63.854.844</u>
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>979</u>	<u>957</u>

Toelichting:

De personeelskosten zijn gestegen ten opzichte van 2015 als gevolg van de toename van het gemiddeld aantal personeelsleden, de stijging van premies sociale lasten en de reservering in 2016 voor de voorziening ORT vakantie oude jaren (€ 881.403).

De post ingehuurd personeel extern is met name gestegen door extra inhuur van psychiaters op locatie Poortmolen en bij de divisie Ouderen in verband met langdurig zieken.

De afname van ingehuurd personeel intern wordt veroorzaakt doordat in 2015 controllers, medewerkers personeel en organisatie en medewerkers zorgadministratie niet meer in dienst waren bij Bavo Europoort B.V. In 2015 waren deze medewerkers in dienst bij PG Zorgholding B.V. en werden zij via de post ingehuurd personeel intern doorbelast aan Bavo Europoort B.V. In 2016 loopt deze doorbelasting via de dienstverleningsovereenkomst Service Centrum, zie de interne doorbelastingen onder punt 14.

* De cijfers over 2015 zijn geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2016 mogelijk te maken.

1.1.6 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2016

LASTEN

13. Afschrijvingen op materiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	555.777	530.427
- desinvesteringen buiten gebruik gestelde activa	42.402	0
Totaal afschrijvingen	<u>598.179</u>	<u>530.427</u>

14. Overige bedrijfskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	4.639.714	4.897.786 *
Algemene kosten	1.585.233	1.825.608
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	1.075.149	2.093.357 *
Onderhoud- en energiekosten	320.791	624.324
Huur en leasing	55.463	119.111
Dotaties en vrijval voorzieningen	-15.151	146.012
Interne doorbelastingen	22.720.043	21.497.952
Totaal overige bedrijfskosten	<u>30.381.242</u>	<u>31.204.150</u>

Toelichting:

De daling van de post voedingsmiddelen en hotelmatige kosten wordt veroorzaakt doordat in 2016 kosten zijn verrekend via dienstverleningsovereenkomsten met andere B.V.'s van de Parnassia Groep. In 2015 werden deze kosten onder deze post verantwoord.

De daling van de post algemene kosten wordt met name veroorzaakt door lagere kosten voor automatisering. Verder zijn met ingang van 2016 de kosten voor gedeelde panden in de dienstverleningsovereenkomst gedeelde panden verwerkt via de post interne doorbelastingen.

De daling van de post patiënt- en bewonersgebonden kosten wordt met name veroorzaakt door lagere kosten van geneesmiddelen door kortingen vanuit de leverancier en door lagere labkosten.

De daling van de onderhoud- en energiekosten wordt veroorzaakt door incidentele onderhoudskosten in 2015 voor de plaatsing van LED verlichting in de panden en voor het uitvoeren van diverse aanpassingen t.b.v. het inbouwpakket voor Soeda in één van de panden.

De post dotaties en vrijval voorzieningen is gedaald door de vrijval van de voorziening voor Wmo risico's.

De post interne doorbelastingen wordt hieronder toegelicht.

<i>Interne doorbelastingen:</i>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
Concern Brede Kosten	4.188.719	3.509.000
Gebouw Gebonden Kosten	7.833.209	8.053.258
Dienstverleningsovereenkomst Service Centrum	4.890.465	3.762.766
Management fee	1.128.160	637.612
Bijdrage management- en innovatieruimte	813.138	2.249.451
Overige doorbelastingen	3.866.352	3.285.865
Totaal interne doorbelastingen	<u>22.720.043</u>	<u>21.497.952</u>

* De cijfers over 2015 zijn geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2016 mogelijk te maken.

1.1.6 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2016

LASTEN

14. Overige bedrijfskosten (vervolg)

Toelichting interne doorbelastingen:

De Concern Brede Kosten worden beheerd door het Service Centrum, onderdeel van de moedermaatschappij PG Zorgholding B.V. De kosten betreffen onder meer lidmaatschap GGZ Nederland, kosten ICT infrastructuur, interest op kortlopende schulden en doorbelasting kosten gebruik inventaris. De doorbelasting van kosten vindt plaats op basis van verdeelsleutels. Meer- of minder kosten worden verrekend met de zorgbedrijven. De Concern Brede Kosten doorbelasting is afhankelijk van de mutatie in de kostenposten en de gehanteerde sleutel. Stijging van deze kosten wordt met name veroorzaakt door stijging van de kosten van ICT infrastructuur.

De Gebouw Gebonden Kosten (GGK) worden beheerd door Vastgoed Beheer PG B.V. De kosten betreffen onder meer afschrijvingskosten gebouwen, huurkosten panden, onderhoudskosten en kosten voor energie. De doorbelasting van kosten vindt plaats op basis van totale kosten per m2 per pand vermenigvuldigt met het aantal gebruikte m2 per pand. Meer- of minder kosten worden verrekend met de zorgbedrijven.

De kosten van Dienstverleningsovereenkomst Service Centrum betreft doorbelaste kosten voor centraal gevoerde diensten. Deze diensten betreffen onder andere financiële administratie, beheer van het Elektronisch Patiënten Dossier, personeels- en salarisadministratie, inkoop/logistiek. De doorbelasting vindt deels plaats op basis van verbruik, deels op basis van verdeelsleutels. In 2016 heeft een hogere verdeelsleutel geleid tot hogere kosten voor Bavo Europoort B.V. Daarnaast werd een deel van deze kosten in 2015 nog doorbelast via ingehuurd personeel intern, terwijl hier in 2016 een dienstverleningsovereenkomst voor is afgesloten.

De management fee betreft doorbelaste kosten voor verkoop, marketing, concern communicatie, concern control, juridische adviezen en ondersteuning Raad van Bestuur. Er is een toename in de kosten van gezamenlijk georganiseerde diensten (verkoop en concern control).

Bijdrage managementruimte betreft een bijdrage ten behoeve van het doen van diverse algemene projecten die ten goede komen aan alle zorgbedrijven binnen het concern. Bijdrage innovatieruimte betreft een bijdrage ten behoeve van het doen van innovatieve zorgprojecten die ten goede komen aan alle zorgbedrijven binnen het concern. De kosten zijn gedaald door een hogere teruggave van PG Zorgholding B.V. voor niet bestede managementruimte en innovatieruimte in 2016 in vergelijking tot 2015.

De toename van de kosten overige doorbelastingen wordt met name veroorzaakt door hogere kosten vanuit de dienstverleningsovereenkomst met de Parnassia Academie.

1.1.6 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2016

15. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Bavo Europoort B.V. van toepassing zijnde regelgeving: Zorg en Jeugdhulp. Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor Bavo Europoort B.V. is € 179.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Naam topfunctionaris	M. van Duijn
Functiegegevens	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Individueel WNT-maximum	179.000
Beloning	145.315
Belastbare onkostenvergoeding	2.576
Beloningen betaalbaar op termijn	10.811
<i>Subtotaal</i>	<u>158.702</u>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0
Totaal bezoldiging 2016	<u><u>158.702</u></u>
<u>Gegevens 2015</u>	
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1
Beloning	145.094
Belastbare onkostenvergoeding	2.301
Beloningen betaalbaar op termijn	10.662
Totaal bezoldiging 2015	<u><u>158.057</u></u>

Toelichting:

Naast de hierboven vermelde functionaris zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2016 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2016 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of vermeld hadden moeten worden.

De bezoldiging van de topfunctionaris van Bavo Europoort B.V. overschrijdt de maximale bezoldiging van de WNT niet (2016: € 179.000 op full-time jaarbasis). Ten behoeve van de klasse indeling geldt dezelfde klasse (V) als voor Parnassia Groep B.V.

De bezoldigingsgegevens van de Raad van Bestuur van de Parnassia Groep B.V. zijn in de geconsolideerde jaarrekening (Parnassia Groep B.V.) opgenomen.

16. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de vennootschap, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. De transacties van de vennootschap met de groepsmaatschappijen betreffen de in overeenkomsten vastgelegde doorbelastingen voor Gebouw Gebonden Kosten, Concern Brede Kosten en Dienstverleningsovereenkomsten (DVO). De uitleg van de inhoud en de omvang van deze overeenkomsten wordt toegelicht in de toelichting op de overige bedrijfskosten. Voor een toelichting op de transacties met bestuurders en leidinggevende functionarissen wordt verwezen naar de toelichting op de bezoldiging van bestuurders. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

1.1.6 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING OVER 2016

Bezoldiging bestuurders en toezichhouders

Aan bezoldigingen met inbegrip van pensioenlasten als bedoeld in artikel 2:383 lid 1 BW is in het boekjaar ten laste van de onderneming gekomen voor bestuurders en voormalige bestuurders een bedrag van € 0,2 miljoen (2015: € 0,2 miljoen).

Door de vennootschap zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan de bestuurders en toezichhouders.

Bestuur en aandeelhouder

Het bestuur van de vennootschap werd in 2016 gevormd door:

- de Parnassia Groep B.V. (bestuurder A);
- een natuurlijk persoon (bestuurder B).

De aandelen van de vennootschap worden voor 100% gehouden door PG Zorgholding B.V., waarvan Parnassia Groep B.V. 100% aandeelhouder is. Aldus strekt het toezicht door de Raad van Commissarissen in de Parnassia Groep zich uit tot Bavo Europoort B.V.

De Parnassia Groep beschikt over een reglement Corporate Governance, dat volledig voldoet aan de landelijk geldende Zorgbrede Governancecode.

Bestuurder B is statutair verantwoordelijke voor het functioneren van het van de vennootschap uitgaande zorgbedrijf.

Gedurende het verslagjaar was mevrouw M. van Duijn bestuurder.

De bestuurder vormt samen met de directeur zorg en de directeur bedrijfsvoering de directie, waarvan de bestuurder de voorzitter is.

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming vindt plaats tijdens de bijeenkomst van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Ultimo boekjaar wordt het resultaat over het boekjaar verantwoord als Onverdeeld resultaat onder het eigen vermogen.

Conform het aandeelhoudersbesluit van 12 december 2016 heeft bestemming van het resultaat 2015 als volgt plaatsgevonden:

€ 2.868.338 is als dividend uitgekeerd aan de aandeelhouder en het restant ad. € 2.601.733 is toegevoegd aan de algemene en overige reserves.

Gebeurtenissen na balansdatum

Nadat eerder de NZa goedkeuring heeft gegeven, heeft de ACM half juni 2017 toestemming aan Antes en Parnassia Groep gegeven om de fusie door te zetten. Na een lang en zorgvuldig traject van de ACM worden nu verdere stappen gezet om het traject van de juridische fusie te kunnen starten. Bavo Europoort B.V. verwacht dat de fusie geen impact heeft op het personeel en de investeringen in 2017.

Volgens mededeling van de directie hebben zich in de periode tussen balansdatum en rapporteringsdatum verder geen gebeurtenissen of ontwikkelingen voorgedaan die het door de jaarrekening weergegeven beeld in de onderneming als geheel in belangrijke mate beïnvloeden.

Ondertekening door bestuurders

Den Haag, 30 juni 2017

W.G.

Bavo Europoort B.V., bestuurder
voor deze: M. van Duijn

W.G.

Parnassia Groep B.V., bestuurder
voor deze: S. Valk

1.2 OVERIGE GEGEVENS

1.2 OVERIGE GEGEVENS

1.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

Bepalingen hieromtrent volgens artikelen 20 en 21 van de statuten.

Artikel 20:

1. De winst staat ter vrije beschikking van de algemene vergadering.
2. De vennootschap kan aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen groter is dan het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.
3. Uitkering van winst geschiedt na vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
4. Bij de berekening van de winstverdeling tellen de aandelen die de vennootschap in haar eigen kapitaal houdt niet mede, tenzij deze aandelen belast zijn met een vruchtgebruik of pandrecht of daarvan certificaten zijn uitgegeven ten gevolge waarvan het winstrecht toekomt aan de vruchtgebruiker, de pandhouder of de houder van die certificaten van aandelen.
5. Aandelen waarvan de vennootschap certificaten van aandelen houdt of waarop de vennootschap een beperkt recht heeft op grond waarvan zij gerechtigd is tot de winstuitkering, tellen bij de berekening eveneens niet mee.
6. De vennootschap mag tussentijds slechts uitkeringen doen, indien aan het vereiste van lid 2 is voldaan.

Artikel 21:

Het dividend staat vanaf een maand na de vaststelling ter beschikking van de aandeelhouders, tenzij de algemene vergadering een andere termijn vaststelt. De vorderingen verjaren door verloop van vijf jaar. Dividenden waarover niet binnen vijf jaar na de beschikbaarstelling is beschikt, vervallen aan de vennootschap.

1.2.2 Nevenvestigingen

Bavo Europoort B.V. heeft in Nederland ook nog verschillende nevenvestigingen waarbij ook de handelsnaam Bavo Europoort B.V. wordt gehanteerd.

1.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.